

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 20. 1981 GEGUŽĖS - MAY 15d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P.Q. H8P 1C4

30 c.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

François Mitterrand

NAUJASIS PRANCŪZIJS PREZIDENTAS - SOCIALISTAS FRANÇOIS MITTERRAND

Pirmą kartą nuo 1953 m. Prancūzijoje prezidentinius rinkimus laimėjo socialistas, François Mitterrand'as. 1974 m. Giscard buvo laimėjęs prieš Mitterrand'ą apie 400.000 balsų persvara.

Naujasis prezidentas savo trumpame laimėjimo žodyje pabrėžė, kad liksis ištikimas savo pažadams rasti būdų Prancūzijos žmonėms gyventi sutarime ir taikoje.

Negausinga komunistų partija laikėsi labai diskretiškai, patenkinta Giscard'o pralaimėjimu. / Mitterrand'as rinkiminėje kampanijoje paskelbė, kad jo ministerių kabinete nebus nė vieno komunisto/.

François Mitterrand'as yra giliai išsilavinęs asmuo, labai geras kalbėtojas, mėgsta ilgus pasivaikščiojimus gamtoje. Gimė 1916 m. spalio 26 d., augo katalikiškoje šeimoje Jamac, Charente srityje, pagarsėjusioje gero konjako gamyba. Jo tėvas buvo geležinkelio stoties viršininku, vėliau paveldėjo acto fabriką, kurį ir tvarkė. Čia Mitterrand'as persiėmė vertybėmis, kurias, kaip sako prancūzai, dažnai priskiriama provincijų miestelėnams: vertinimu gerai atlikto darbo ir pasmerkimu besigiriančių susikrautais pinigais.

Kai kurie prikiša Mitterrand'ui trūkumą žinių ekonomikoje. Jis, tačiau, į tai atsako, kad "dviejų patentuotų šioje srityje ekspertų" /Giscard ir Barre/ nepasiekimai rodo, jog ir geriausi teoretikai ne visada laimi pereinami į praktiką.

Tvirtinama, jog jam pasisekė atvesti lygsvaron kairiuosius, neprivilegiuojant komunistų.

WALESA LANKOSI JAPONIJOJE

Lech Walesa su darbininkų delegacija išvyko į Japoniją susipažinti su industrialiais pokario Japonijos atsiekimais, pagirdamas japonų darbštumą. Už tai japonai į jį žiūri su didele simpatija, pritardama jo kovai už demokratiškesnę tvarką Lenkijoje. Delegacija praleis Japonijoje savaitę laiko.

Japonai savo pažangiąją techniką gavo iš JAV-bių...

Atrodo, lenkams, atsiliekant prieš Maskvą, saugiau derėtis su japonais.

PLEČIASI SYRIJOS- IZRAELIO KONFLIKTAS

Izraelio vyriausybė, grąsindama oro puolimais, reikalauja, kad Syrija atitrauktų sovietų gamybos priešlėktuvines raketas iš Lebanono.

Specialus JAV-bių pasiuntinys buvo susitikęs Damasko su Syrijos prez. Assad'u, bandydamas sušvelninti krizę. Neatrodo, kad jiems pavyko susitarti, kaip išvengti naujo karo Vid. Rytuose.

SUIMTI UŽ VIENUOLIŲ NUŽUDYMĄ

Įtariamieji 6 salvadoriečiai kareiviai, kurie išniekino ir nužudė 4 amerikietes vienuoles praėjusių metų gruodžio mėn., El Salvador. Jie yra suimti ir laukia tardymo Viena Seserų, Dorothy Kazel, buvo lietuvių kilmės.

KANADOS PENSIJOS PLANAS IŠMOKA MIRTIES ATVEJU VIENKARTINĮ MOKESTĮ

Vadinama "lump sum death benefit" išmoka Kanados Pensijos Planas. Jį galima gauti tik kreipiantis į Toronto Central District Office, 60 St. Clair Ave., E., /7 aukšt./, tel: 966-6580. Etobicoke- 1243, Islington, tel: 231-5683, užpildant atitinkamą blanką. Pinigai išmokami paveldėtojui, jei: a. mirusysis mokėjo Pensijos Plano mokestį bent 10 metų arba trečdalį savo darbolai-kotarpio /nemažiau kaip 3 metus/; b. mirusysis pradėjo mokėti į Pensijos Planą mokestį nuo Plano įsigaliojimo /1966 m. sausio mėn./ arba nuo meto, kai suėjo 18 m. amžiaus. Taipgi pastebėtina, kad galima gauti mirusio asmens vyrui arba žmonai mėnesinę pensiją ir mėnesinį mokestį už mažamečius vaikus, kreipiantis tuo pačiu augščiau nurodytu adresu bei telefonu.

Giminės - nepraleiskite, kas priklauso.

(ELTA PRANEŠA)

LIETUVIAI KALINIAI PAMINĖTI P.E.N. SUVAŽIAVIME

Vasario 24-27 d. d. Kopenhagoje, Danijoje, įvykusiame Tarptautinio P. E. N. Klubu delegatų suvažiavime buvo pranešta apie Vytauto Skuodžio, Gintauto Iešmanto, Povilo Pečeliūno, Algirdo Statkevičiaus, Antano Terlecko ir Vytauto Petkaus neteisėtą nuteisimą ir kalinimą. Pasaulinės rašytojų draugijos "Kalinamų rašytojų komiteto" pranešime rašoma, kad Škotijos ir JAV-bių P. E. N. centrai priėmė Viktorą Petkų savo "garbės nariu". Komitetas rūpinasi ne tik grožinės literatūros autoriais, bet ir žurnalistais, įskaitant savilaidininkus. Komiteto pirmininkas nušvietė dr. A. Statkevičiaus kančias psichatinėje ligoninėje Suvažiavime egzilių P. E. N. centrą atstovavo prof. Algirdas Landsbergis.

KUNIGŲ UŽPULDINĖJIMAI LIETUVOJE IR LATVIJOJE

Apie Lietuvoje padažnėjusius kunigų užpildinėjimus, kuriuos aprašė Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetas, taip komentuoja Frankfurter Allgemeine Zeitung (1981 m. kovo 3 d.): "Pastaruoju metu Vakaruose gauta žinių apie tam tikrą Bažnyčios padėties Lietuvoje palengvėjimą; spėjama, kad tai siejasi su padėtimi Lenkijoje. Pranešimai apie kunigų užpildinėjimą sudaro grubų kontrastą tokioms žinioms. Stebėtojai Vakaruose mano, kad tuomi mėginama įbauginti lietuvių, ypač dvasiškiją".

Kunigų užpildinėjimai Latvijoje duoda pagrindo manyti, kad čia turima reikalo su planinga akcija. Perna rugsėjo mėnesį "nežinomi piktadariai" nužudė kunigą Andriejų Turajį. Lapkričio 11 d. Rygoje buvo suimtas ir uždarytas į psichiatrinę ligoninę Latvijoje seminariją baigęs ir išventintas ukrainiečių-lenkų kilmės kunigas Vladislav Zavalniuk.

LIETUVA ARMENŲ ŽURNALU

Armenijos tyrimų fundacija Bostone leidžia žurnalą The Armenian Review, kurio skiltyse dažnai cituojami meno istoriko dr. Jurgio Baltrušaičio rašiniai. 1980 m. rugsėjo laidoje išspausdintas dr. Kosto Jurgėlos atsiliepi-mas apie ankščiau (1979 m. gruodžio mėnesį) paskelbtą straipsnį apie "Lenkų karaliaus Jono III-o laišką armenų katalikosui Nahabeb I". Jurgėla pažymėjo, kad senoji dvi-lypė valstybių bendruomenė nebuvo "Rzecz Pospolita" ar "Lenkų Tautų Bendruomenė", o Lenkijos Karalystės ir Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės Bendruomenė. Abidvi valstybės turėjo savo paskiras vyriausybes, įstatymus, kariuomenes; išrinktojo karaliaus dokumentai vienoje ar kitoje valstybėje negaliojo, jei neturėjo atitinkamos valstybės kanclerio ar vicekanclerio antspaudo.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IR JAUNIMO SĄJUNGŲ VALDYBŲ KONFERENCIJA DAINAVOS STOVYKLOJE, prie DETROIT'o, 1981 m. BALANDŽIO mėn., 11-12 d. d. KANADOS LB-ĖS ATSTOVAI SUVAŽIAVIME- iš kairės sėdi: J.V. Danys, Ir. Meiklejohn, L. Beržinytė- KLJS p-kė, adv. Joana Kuraitė - KLB p-kė, dr. J. Sungaila - PLB Garbės Teismo p-kas ir G. Ignaitytė. Stovi: P. Kuras, J. Pleinys, p. Berneckas -SALFS p-kas, J. Krištolaitis ir J. R. Simanavičius.

DU JAUNUOLIAI VILNIUJE PADEGĖ SOVIETINĘ VĖLIAVĄ

Vasario mėnesį Vakaruose gautas pranešimas, kad pernai spalio 7 d. Vilniuje jaunuoliai padegė sovietinę vėliavą. Praeivis rusas mėgino juos sulaikyti, bet jie paspruko. Saugumo organai visą mėnesį ieškojo įtariamųjų. Daugelis vilniečių jaunuolių buvo kviečiami į prokuratūrą ir turėjo įrodyti, kur jie buvo spalio 7 dieną. Tardomųjų tarpe buvo Vytautas Bogušis, Kęstutis Subačius ir kiti saugumo persekiojamieji jaunuoliai. Pagaliau saugumiečiams pavyko išsijoti keturis Vilniaus 22-sios vidurinės mokyklos dešimtokus. Spėjama, jog du moksleiviai, Norėika ir Sinkevičius, buvo suimti pernai lapkričio mėnesį ir tebėra kalinami. Kiti du moksleiviai, stebėję sovietinės vėliavos sudegimą, buvo pašalinti iš komjaunimo.

PERSEKIOJAMI VYTAUTO SUKAKTĮ PAMINĖJUSIEJI LIETUVIAI

Vakaruose gautas vilnietės architektės Žitos Vanagaitės laiškas LSSR CK antrajam sekretoriui Dybenkai, iš kurio paaiškėja, kad Vytauto Didžiojo 550 metų mirties sukakties istorinis minėjimas KGB organų laikomas neteisėta veikla. Minėjime dalyvavusieji dabar persekiojami. LKB Kronikos 46 nr. žiniomis, Didžiojo kunigaikščio Vytauto jubiliejus pernai spalio 25 d. į Trakus sutraukė per tūkstantį žmonių. Pamokslą pasakė Pajevonio klebonas Vincas Jalinskas, raginęs lietuvių nedaryti gėdos Vytauto Didžiojo atminimui. Trakuose buvo pilna saugumiečių ir milicijos, kurie iškilmių nenutraukė, bet išardė dalį medinio tilto, kad žmonės negalėtų nueiti į salos pilį.

VIKTORAS PETKUS NOMINUOTAS NOBELIO TAIKOS PREMIJAI

Vasario 3 d. penki JAV-bių kongresmanai ir penki senatoriai, priklausantys Europinio Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisijai, nominavo Viktorą Petkų, rusų fiziką Jurių Orlovą, Rusijos žydą matematiką Anatolijų Ščaranskį ir ukrainiečių poetą Mykolą Rudenką kandidatais 1981 m. Nobelio Taikos premijai. Savo laiške Nobelio Institutui jie pabrėžė, jog minėtieji kandidatai "pašventė savo gyvenimus veiklai už taiką ir morskę".

Viktoras Petkus komisijos laiške vadinamas Lietuvos Helsinkio Grupės vadovu. Rašoma, kaip jis Permės lageryje Nr. 36-2 baudžiamas už savo religijos praktikavimą. Už savo "aktyvizmą" jis buvo neseniai nubaustas šešiais mėnesiais vienutėje.

"Ir vis dėlto", rašo nominuotojai, "informacijos sriautas, kaip ir persekiojimais Tarybų Sąjungoje, tebesitęsia. Šių Sovietų Sąjungos piliečių veikla tapo moralinės drąsos ir pilietinės sąžinės pavyzdys kitų Helsinkio sutarties pasirašiusių valstybių gyventojams... Už tokį asmeninį pasiaukojimą ir pasišventimą jie nusipelnė ypatingo pripažinimo, kurį tegali suteikti Nobelio Institutas".

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by the Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C5

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — \$ 14.00
Visur kitur — \$ 15.00 Rėmėjo — \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

NAUJAS LIETUVOS POGRINDŽIO LEIDINYS

Lietuvoje 1979-ais metais pradėtas leisti pagrindinis Vytis pagaliam pasiekė Vakarus. Penktojo žurnalo numeris (1980 m. liepa-rugpjūtis) vyr. redaktoriumi nurodomas Vladas Šakalas, kurį Vyčio redakcija sveikina "sėkmingai perėjus "geležinę uždangą" — TSRS sieną — ir linki toliau kilniai dirbti Lietuvii Tautos labui".

Pirmame Vyčio straipsnyje, "Laisvė ateina iš Vakarų", rašoma, kad dabartinė politinė įvykių banga artina momentą, kada "laikini atidėta" Lietuvos nepriklausomybės byla bus atgaivinta. Prie jos atgimimo daug prisidėjo Lietuvos rezistencija ir laisvame pasaulyje gyvenantys lietuviai, kurie "vadovaujami Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir kitų organizacijų, neleidžia Lietuvos klausimo pamiršti". Dalis straipsnio parafrazuota iš pokario laikraščio "Partizanas", kuris buvo paminėtas Vyčio pirmame numeryje.

Vytyje skelbiamos ištraukos iš šių metų Įsručio (Černiakhovskio) psichiatrinėje ligoninėje kalinamo dr. Algirdo Statkevičiaus knygos "Visuomenės gyvenimo abėcėlė arba bendradarbiškumo manifestas". Anot autoriaus, "šlandien ultrafašistinė Rusijos imperija labiau bijo plunksnos, negu šautuvo". Paskelbtas ir Statkevičiaus pareiškimas, rašytas pernai rugpjūčio 12 d. LTSR Aukščiausios Tarybos prezidentui Borkauskiui. Statkevičius nurodo, kad jis buvo teistas už akių ir net dabar nežino, kuo jis specifiniai kaltinamas; jis reikalauja, kad už jo ir Lietuvos Helsinkio grupės šmeižimą teisminės atsakomybės būtų pašalinti jį teisės teisėjas, eilė KGB darbuotojų ir psichiatrai. Jis taip pat prašo, kad, remiantis gautu iškvieta, jam būtų leista išvykti į JAB-bes paseserį.

Kitame straipsnyje palyginama sovietinė ir pagrindinio spauda Lietuvoje. Spausdinami šiuo metu kalinamo estų patrioto Marto Niklaus išpuodžiai "Vilnius ir vilniečiai didėdinto akimis". Savo pareiškime Lietuvos saugumo ir valdžios organams Danutė Keršitė aprašo, kaip 1980 m. birželio 24 d. KGB ją tardė dėl per kratą paimitų poeto Oskaro Milašiaus kūrinių. Tardymo metu iš jos buvo tyčiojama ir, galiausiai, ji buvo sumušta.

Viktoro Petkaus bylai didelės reikšmės turi Vytyje paskelbtas 22-mečio Regimanto Paulionio pareiškimas LKP CK antrajam sekretoriui N. K. Dybenko ir KGB generolui J. Petkevičiui. Jis aprašo, kaip KGB santažo būdu privertė jį šnipinėti Petkų, o vėliau melagingai liudyti Petkaus byloje. Petkaus teisme Paulionis savo suklauto parodymų atsisakė. Už tai jis prarado darbą ir yra KGB persekiojamas. "Pareiškiau, jog nutraukiau visus ryšius su KGB organais, atsisakau visų savo raštų, dar kartą atsisakau parodymų prieš Viktorą Petkų, kuris buvo KGB fabrikacija, pasinaudojus mano silpnumu ir bailumu", užbaigia savo pareiškimą Regimantas Paulionis.

"Kronikos" skyrelyje spausdinama vertingos biografinės medžiagos apie Lietuvoje persekiojamus patriotus Petrą Lukoševičių, Gintautą Iešmantą, Voldemarą Karaliūną, Julijų Sasnauską, Vytautą Abrutį ir Liutavarą Kazakevičių.

IR GERA, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

PAGARSEJO PETRONĖLĖ KAZLAUSKIENĖ

"Gimtasis Kraštas", užsienyje gyvenantiems lietuviams skirtas laikraštis, kaip skelbia okupantų globojamas šis leidinys, — dabar spausdina atkarpoje savotišką seriją atsiminimų.

Autorė čikagietė P. Kazlauskienė, serijos pavadinimas "Kai prisėda vėlnias".

Autorė — kaip rašoma, — prasta Antrojo pasaulinio karo metų išeivė, atsidurė Čikagoje, Marquette Parke.

Jos rankraščio yra 500 puslapių, kurie laikui bėžant psil.

gant, pasipildė vis nauja medžiaga, kaip sakosi autorė.

Autorė skundžiasi, kad susipažino su daugeliu tos kolonijos veikėjų, žinomų ir platesnėje emigracinėje visuomenėje. Dar pabėgėlių stovykloje Vakarų Vokietijoje "patyrusi iš vadinamųjų "patriotų" daug skriaudų, P. Kazlauskienė ir Amerikoje pamatė, jog kai kurie tų žmonių, garsinamų įžymiais veikėjais, yra nedori, savanaudžiai, nežmoniška elgiasi su tautiečiais".

Pagrindinis jos kartelių ir kaltinimų objektas, dėl kurio ji sakosi iškentėjusi daug

nuoskaudos ir kančios yra vienas kunigų, o ji buvusi tik kiti moteris.

Jeigu tai tiesa, tai kodėl nuskriaustoji tautietė nesikreipė į kitus lietuvius čia? Juokinga tvirtinti, kad nebuvo kitos išeities, kaip rašyti į "Gimtąjį Kraštą"... Tūkstančiai tūkstančių išeivijoje lietuvių yra padorūs, nuosirdūs ir teisingi žmonės. Tą visi žinome. Žinome, kad ne šventieji puodus lipdo. Ir gali atsirasti kunigų ne savo pašaukime, kaip ir kitose profesijose. Bet autorės problemų sprendimas neįtikina nuoširdumu. /Red. 2

KANADOS GYVENTOJŲ SURAŠYMAS KAS JIS YRA, KĄ REIŠKIA IR KODĖL JIS MUMS REIKALINGAS? SURAŠYMO DIENA — BIRŽELIO 3-JI

Kas penkti metai Kanados vyriausybė atlieka gyventojų surašymą, pateikia klausimus apie jų šeimas, gyvenimo sąlygas, pajamas, švietimą ir kitus dalykus, reikalingus ateities ekonominio gyvenimo planavimui. Tai daroma, kad būtų suregistruota daugybė pasikeitimų, įvykusių mūsų krašte. Vyriausybei svarbu turėti naujausią informaciją apie įvairias etnines grupes, dabar esančias Kanadoje, nes planuojant programas tiems asmenims, remiamasi daugiausia gyventojų surašymo duomenimis.

Gyventojų surašinėtojas įteiks klausimų lapą, kuris privalo būti užpildytas šeimos nario. Surašymas Kanadai yra tiek svarbus, kad įstatymas įpareigoja rūpestingai užpildyti klausimų lapą 1981 m. birželio 3 d. Tas pat įstatymas reikalauja, kad jūsų duotų atsakymų niekas nematytų, išskyrus surašinėtojus, kurie yra prisiekę laikyti paslaptį. Ir niekas daugiau nematys jūsų atsakymų į klausimus, net joks kitas vyriausybės departamentas.

Jūsų duota informacija yra įjungiamą su kitų šeimų duomenimis ir tik bendri skaičiai yra skelbiami. Jei turite sunkumų atsakyti į kai kuriuos klausimus, galite paskambinti telefono numeriu, nurodytu klausimų lape. Daugeliu atveju pareigūnai, kurie moka jūsų kalbą, galės jums padėti.

Jei prie surašymo klausimų lape yra pridėtas iš anksto adresuotas ir apmokėtas vokas, idėkite jį užpildytą klausimų lapą ir įmeskite pašto dėžutėn. Jei toks adresuotas vokas nėra pridėtas prie surašymo klausimų lape, laikykite šį užpildytą pas save, kol atsiims surašymo pareigūnas.

Jei nebūsate gavę klausimų lape iki birželio 1 d., skambinkite telefonu, išsukdami 0 (Operator) ir prašykite numerio Zenith 0 - 1981. Pasakykite savo pavardę, adresą, ir klausimų lapas bus jums pristatytas. Gyventojų surašymo duomenys yra ypatingai svarbūs ateityje planuojant pagalbą naujesiems ateiviams. Jūs taip pat galite prie to prisidėti rūpestingai užpildydami klausimų lapą ir gražindami jį birželio 3 dieną. Jūs, kaip Kanados dalis, privalote būti ir gyventojų surašymo dalimi.

GYVENTOJŲ SURAŠYMO DIENA — BIRŽELIO 3.
ĮSIRAŠYKITE IR JŪS

Canada

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!

piliečių būklė, atsieit, neatmezgamas padorių piliečių gyvenimo eigos mazgas.

NEATMEZGAMAS MAZGAS

Nūdieniose painiose pasaulio politinėse situacijose yra ne vienas mazgas. Negalint išspręsti beviltiškai supainiotos padėties taikiu būdu, jei politinis mazgas yra akiai užveržtas, belieka jėga: pavienis teroras arba plačios apimties teroras, vadinamas karu. Jeigu bet kuris prievartavimas, taigi įstatymo laužymas nėra atgrasinamas įstatymo saugotojų priemonėmis, tuo atveju įsivysto nesaugi ramūs

Pažvelkime į Artimuosius Rytus. Dar nepriklausomybės laikais mūsų tautietis Šalčius su motociklu keliavo po platųjį pasaulį ir buvo pasiekęs Palestiną. Ten jis turėjo keblumų, nes jį arabai įtarė esant žydų, kurių arabai jau anuomet mirtinai nekętė. Viskas vyko plačiu teroro mastu, pradedant lyginti su žeme arabų Palestinoje gyvenvietes ir ištisai naikinant jų gyventojus. Tokiu smurto pagrindu kuriamas Izraelis privertė arabus palestiniečius bėgti iš dabartinės Izraelio teritorijos ir tų palestiniečių pabėgėlių nūdien priskaitoma apie 3 milijonus. Negrįžta — mai išvyti ir netekę nuosavybių palestiniečiai arabai sudarė situaciją, kuri tapo nelyginant kietai užrištas politinės problemos mazgas. Jis dar labiau tapo užveržtas po 1967 m. Izraelio karo su arabų valstybėmis. Nė pats Šaliamonas to žydų ir nuskriaustųjų arabų ginčo nepajėgtų išspręsti, nors skaičiais žydai atrodo prieš arabus lyg tas Senoji įstatymo Dovydas prieš Goliatą. Šiais laikais ne karėivių skaičius lemia mūsų, o technologinis karui pasiruošimas ir užnugaris. Jeigu arabai savo tarpe dargi nesutaria, tai žydų užnugaris yra ne vien galingos JAV, bet ir visos platus pasaulis, nes kurio valstybės nežengsi, — visur rasi gana skaitlingus žydų tautybės narius. Jie pasirodo ir politiniai įtakingi, finansiniai pajėgūs ir apsijungę teokratinėje bendruomenėje. Toks prityręs JAV Valstybės D-to Sekretorius gen. Haig'as, apkeliajęs Vidurinius Rytus, negalėjo įtikinti arabų, kad jų didžiausias

šias priešas yra Sovietų Sąjunga, o ne Izraelis. Neatmezgamas mazgas: Izraelis nebijo nei karo, nebijo nei Jungtinių Tautų nutarimų rezoliucijų, nepaiso nei arabų teroristinės veiklos. Kur matyta, kad viena valstybė įsibrautų iki dantų apsiginklavusi į kitos valstybės teritoriją/Lebanoną/ ir joje šeimininkautų pagal savo nuožiūrą, naikindama palestiniečių stovyklas.

Dar didesnis neatmezgamas mazgas — tai Sovietų Sąjunga. Pasaulis neturės ramybės, kol Sovietai, prisidengę apgaulingais lozungais, arba tiesiog panaudoję brutalią jėgą, švaistysis po laisvąjį pasaulį, žiauriai smurui pajungdami įvairias tautas bei valstybes savo orbiton. Ne be reikalo JAV prez. Reagan'as ir Valstybės D-to Sekretorius gen. Haig'as išsitarė, kad laisvasis pasaulis yra Sovietų terorizuoja mas ir kad jie organizuoja tą terorą. O kaip gi sustabdys jų terorą, jeigu jau galingiausia pasaulio valstybė JAV — nepajėgia apsisvalyti nuo savų piliečių vykdomo didmiesčiuose teroro? Jis kasmet plečiasi ir jį vadiname didėjančiu kriminalinių nusikaltimų vyksmu.

Kai tik kur nors "sukuriamas" sovietinis satelitas, tai visas gyvenimas bežiūrint sukaustomas, išplečiant kariuomenės, milicijos /viešos ir slaptos/ ir įvairių jų pagalbinių kadru. Štai Kubos kareiviai "švaistosi" po visą Afriką. O Nikaragua, dėl kurios susovietinimo dar vis buvo abejojama /ir jai pašalpa buvo skiriama/ metais, o mėnesiais ir dienomis militarizuoja savo kraštą, gaudama bet kurių net modernių ginklų. Čia vėl politinis mazgas: Nika-

ragua pasidarė ne tik Sovietų, bet ir Kubos satelitu. Tik Kubą pagelbėjo sudaryti tarptautinę sandaniečių armiją, kuri nugalėjo diktatoriaus Samozos kariuomenę. Kas gi dabar išdrįstų išvyti komunistus iš Nikaraguos ar Kubos, kaip tai buvo "mėginta" prieš 20 metų prez. Kennedy laikais, iš tikrųjų išdaviškiškai atiduodant antikomunistinių kubiečių desantą Castro malonei. Pakartojau, — išdaviškiškai, kaip buvo išdaviškiškai vedami Korėjos ir Vietnamo kareiai. Šis patarasis dargi nepaskelbtas karu, nors JAV kareivių ten dalyvavo visa pusė milijono.

Niekas nė nesiruošia padaryti galą pasauliniam terorui, kaip skambūs nebūtų JAV vadovaujamų vyrų pareiškimai, už kuriuos tenka jiems net asmeniškai nukenėti. Nepatinka kai kam sovietų veiklos viešas iššifrovimas. Įtartina atrodo pašovimas prez. Reagan'o. Pasikėsintojas John Hinckley, turtingų tėvų sūnus, esą tik asmeniniai sumeti maiš tai vykdes. Reiškia, nesą užnugario ar sąmokslu, nors J. Hinckley tėvas yra nemaža lėšų davęs dabartinio viceprez. Bush kampanijai, kai pernai šis norėjo būti nominuotas respublikonų kandidatu į prezidentus. Atrodo, kai kam labiau patiktų Bush /jis liberalesnis/ prezidentu, negu konservatyvus Reagan'as?

Idomus yra JAV Krašto Apsaugos D-to sekretorius Weinberger /"U.S. News and World Report"—4-27-81, psl. 18/, pasirodęs viešai gana karingais pareiškimais, o iš tikrųjų yra priešingas panaudoti JAV karinę jėgą, sustabdan Kubos ekspansiją Centrinėje Amerikoje. Tad, koku gi būdu politinis mazgas gali būti atmegztas ar nukirstas? J.V. NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Istorinė Erdvėlaivio COLUMBIA Kelionė

P.INDREIKA

Nuo pat priešistorinių laikų žmonės vyravo įsitikinimas, kad žemė yra visatos centras ir joje glūdi visos būties prasmė ir esmė. Babiloniečiai tikėjo, kad žemė iškilo iš vandens kaip koks kalnas, kurio apačia buvo tuščia ir joje buvo iškūrusi mirusiųjų buveinė. Kalno viršūnė supo dangaus skliautas ir už jo buvo dievų būstinė. Apie babiloniečių pasaulėvaizdį daug medžiagos surasta Babilono miesto griuvėsiuose, ypač suradus Hammurabi įstatymų rinkinį, kuris apėmė jų politinį, ekonominį ir religinį gyvenimą.

Pagal egiptiečius, prieš pasaulio sukūrimą tebuvo tik beribiai vandenys, apsupti tamsumos. Vandens dvasiai ištarus žodį, iš jų išplaukė žemė, dangus ir žvaigždės, o jų viduryje atsirado Egiptas, apsuptas milžiniškos upės – Urne, į kurią įteka Nilas. Nilo upėje laiveliu plauko saulės dievas – Ra, žmogaus globėjas ir pikto nugalėtojas, periodiškai sukeldamas Nilo potvynius ir atoslūgius, ir tuo pačiu žmonėms suteikdamas gausų derlių.

Graikai irgi laikėsi tos pačios nuomonės, kad žemė yra iškilusi iš vandens – tik plokščio pavidalo skritulys, iš visų pusių apsuptas didžiulės upės – Okeano. Bet laikui bėgant, graikų jūrininkai pastebėjo, kad atsidūrus kitoje vietoje, danguje matomos kitoniškos žvaigždės, diena ir naktis yra skirtingo ilgumo ir t.t. Iš to jie padarė išvadą, kad žemė turėtų būti rutulys, apsuptas keliomis dangaus sferomis ir arčiausioje prie žemės sferoje randasi mėnulis ir žvaigždės, o toliausioje gyvena dievas Olimpas. Visi dangaus kūnai keliauja nustatytomis sferomis, o saulė tėra tik centrinis ugnies atspindis vienoje iš dangų sudarančių sferų. Graikų mokslininkas Ptolomėjus (g. 140 po Kr.) sudarė saulės, mėnulio ir planetų judesį sistemą, visus dangaus kūnus įrikiuodamas į 79 sferas, o jų centre

paliko žemę, apie kurią pastoviu greičiu juda žvaigždės ir planetos. Ptolomėjo sferų sistema laikėsi iki 16 a., vis ją papildant ir patalsant iki pat Mikalojaus Koperniko (1473–1543) laikų.

Mikalojus Kopernikas buvo gimęs Lenkijoje, Torunės mieste, kuris pasižymėjo moksliniu židiniu, nes jame buvo įkurta Jezuیتų kolegija, davusi garsių rašytojų ir mokslininkų, jų tarpe ir astronomą M. Koperniką. Jis būdamas puikus matematikas, gamtos mokslų mėgėjas, kanonų teisės daktaras, buvo pakviestas net į Romą dėstyti astronomiją. 1505 m. Kopernikas grįžo į Lenkiją ir su dideliu atsidėjimu pradėjo studijuoti Ptolomėjaus sferų sistemą, prieidamas išvadą, kad visatos centre yra ne žemė, bet saulė. Tokiu būdu Kopernikas astronomijos moksle sukėlė tikrą revoliuciją. Bet vengiant sukelti visuomenėje ir bažnytinėje vyriausybėje nerimą, jo išvados buvo paskelbtos tik prieš jo mirtį.

Kitas mokslininkas G. Galilei (1562–1642) už Koperniko mokslo palaikymą ir jo idėjų palaikymą buvo inkvizicinio teismo nubaustas ir jo raštai pateko į draudžiamųjų knygų sąrašą. Galilei galutinai sugriovė nusistovėjusią tradiciją, kad žemė yra visatos centras, atverdamas visai naują pasaulio arba visatos vaizdą. Pagerbiant G. Galilei už mokslinius darbus, jo palaikai buvo perkelti į Florenciją ir palaidoti šalia Dantės ir kt.

Šių ir kitų mokslininkų darbai išvedė žmogų iš pirmųjų, senovės lietuvių, kaip ir daugelis kitų tautų, gerbė ir garbino ugnį, vandenį, griaustinį – Perkūną, gyvulius ir žemę, nuo kurios priklausė žmogaus gerbūvis, sakydami: gerbė juos, bijok jų, nes ugnelė galės supykkti ir sudeginti, vanduo paskandinti, o įžeista saulė nebešvies, bus šalta ir niekas neaugs.

Ir tik praėjus beveik 500 metų nuo Koperniko ir Galilei laikų, žmogus įsitikino, kad žemė yra tokia pat planeta, kaip ir kitos. Galutinam mito sugriovimui labai daug padėjo 1969 m. liepos 20 d. Amerikos astronauto Neil Armstrong

išlipimas ant mėnulio, kada jis darydamas pirmąjį žingsnį tarė: Kad nuo dabar žmonijai atveriami platieji horizontai – tai erdvės tyrinėjimui, jos pažinimui ir mokslinei pažangai.

Praėjus dešimtmečiui nuo pirmojo žmogaus išlipimo ant mėnulio ir mums besirenkant verbų sekmadienį paminėti Kristaus iškilmingo įžengimo į Jeruzalę, tuo pačiu metu du astronautai: John Young ir Robert Crippen irgi ruošėsi pergalės žygiui, kad atidarius pasauliui duris: praktiškai tolimos erdvės išnaudojimui. Pakilusi 75 t. "Columbia" į 172 mylių orbitą parodė žmogaus technologinį sugebėjimą, apskrisdama žemę 36 kartus ir artėjant prie nusileidimui numatytos vietos, astronautas R. Crippen radijo bangomis paklausė: "kuria kryptimi geriausiai pasiekti Kaliforniją"? Rogers Dry Lake, Majove dykumos pakraštyje jų jau laukė tūkstantinė minia, trokšdama kartu atšvęsti antrąją revoliuciją: kada žmogus sparnuotu Pegasus sugrįžo iš tolimos erdvės, joje išbuvęs dvi dienas, šešias valandas ir 20 minučių. Bet ne laiko ilgumas apsprendė astronautų išbuvimą tolimoje erdvėje, bet pasiekti rezultatai. Džiugaujanti minia, nusitęsusi pusantros mylios džiaugėsi laimingų astronautų sugrįžimu. Kviestųjų svečių tarpe buvo nemažai diplomatų (išskyrus Sovietų Sąjungos konsulą reziduojantį San Francisco mieste). Jam gal buvo net nepatogu pasirodyti, nes dvi raketos, pradėjusias pakilti erdvėlaivui Columbia ir vėliau paleistas į Atlanto vandenyną, norėjo pasigauti Sovietų Sąjungos "žvejų" laivas. Pakilęs malūnsparnis nuo pakrančių sargybinio laivo "Steadfast" rusus įspėjo, kad jie atsidūrė pavojingoje zonoje ir privalo ją apieisti. Dėl šio atsitikimo konsulas, matyti, nebedrįso pasirodyti. Tačiau, perduodant iš viso pasaulio sveikinimus apie erdvėlaivio sėkmingą kelionę, jų tarpe buvo perskaičytas ir Maskvos žinių agentūros Tass, kuriame sakoma, kad Pentagon'ul pavyko pasiekti karinį tikslą ir Columbia skrydis padės atlikti išorinėje erdvėje naujausių ginklų bandymus.

/ bus daugiau /

BALTO – AISČIŲ CIVILIZACIJOS LIKUČIAI

/ tęsinys /

ROMOS IMPERIJA, LABIAUSIAI IŠSIŠLĖTUSI 180 m. po Kr.

12 KARŪNŲ arba BALTO – AISČIŲ "KARALYSČIŲ", užkariavus Romos Imperiją PRUTENIO – VAIDEVUČIO ir TAUTARIKIO laikais / V-e š. po Kr. /.

G o t a i su tuo sutikę ir jų kunigaikštis VISBAS /plg. Wisbo, Wisby miestą Gotlando saloje/ pasiuntė pasiuntinius į K i m b r i j a /bendras visų balto-aisčių vardas tuo laikų/, klausdamas ar kimbriečiai užleis salą geruofu, ar kariaus? Kimbriečiai gl, tuo metu buvo valdomi dviejų valdovų, kurie save laikė kunigais. Tų dviejų valdovų vardai buvo PRUTENIS /Bruteno/ ir VAIDEVUTIS /Widowuto/.

Kito kronininko, ERAZMO STELLA parašytas seniausias šaltinis, kalba tik apie Vaidevutį /Vidvutis A l a n u s, t. y. - G-Alanas, galinis, galindas/, pagal kurį Romos Imperatoriaus VALENTINJANO laikais, prūsų kaimynai a l a n a i /ž. žemėlapy 2, tuo laiku jie gyveno prie Kaukazo kalnų, už Azovo jūros/pakėlė ginklą prieš Romą ir jų sąjungininkus h u n u s. Tačiau jie buvo sumušti ir susijungę su g o t a i s /getais/, po ilgų kelių atsidūrė Ispanijoje/kurią užkariavo/. Likusieji namuose g e t a i ir s u m u š t ų a l a n ų grįžę likučiai nutarė, kad daug saugiau palikti senąsias sodybas /kurios radosi prie Juodosios jūros ir Kaukazo/ ir su visa manta pasitraukti pas kaimynus p r ū s u s, pasivedant save jų globai /štai ir visa "tautų krausytmoši" istorija/. Tai įvykė 514 m. po Kr.

Toliau sakoma, kad jie prūsų nebuvo atstumti / nes buvo tos pat tėvynės- Gemarės arba Genčios vaikai/, nes padaugėję, tikėjosi lengvai visoms tautoms atsispirti galėsią... Prūsiose begyvendami a l a n a i ir g o t a i greitai susimaišė su vietiniais gyventojais/nes buvo tos pat kalbos, tikybos ir kilmės/ ir išaugo tokia skaitlinga tauta, kad nesunkiai nugalėjusi gretimas tautas- net ir Romos Imperiją!

Pagaliau tauta nutarė įvesti tvarką ir išsirinkti valdovą- karalių, kuris būtų bendras abiem: vietiniams ir ateiviams. Visų susirinkusių balsai nukrypo į VAIDEVUTį, kuris pasakęs tokią kalbą: "Jei p r ū s a i už savo bites nekvailesni būtumėte, dėl to, ką tarp savęs svarstote, nesantaikos jokios nebūtų. Jas, mat, karalių turint, regite, kurio įstatymų klauso..." Jo žodžiams visi pakėlė didelį triukšmą /tais laikais daužydavo į skydus; senovinis pritarimo paprotys/, pritarė. "Taigi, ar būsi mums B i o t e r u s", kas jų kalba bičių karalių reiškia. Jis jų balso nepaniekinęs, ir visų burna karaliumi pasveikintas buvo. 1981. v. 15

4. Karalius A l a n a s VAIDEVUTIS /521-600 po Kr./ Išrinktas karaliu, jis išleido eilę įstatymų, drausminančių tautą ir tvarkančių valstybinę religiją /iki Kęstučio, paskutinio K. Krivaičio, dar nebuvo škilimo tarp religinės ir politinės santvarkos/. Jis ne tik buvo didelis jų statimdavys, tautos vienytojas, bet dar mokė prūsus ir praktiškų dalykų, jų tarpe ir kaip m i d ų pasidaryti. "Šituo ir kitkuo tą tautą sutvarkęs ir tikėjimą sustiprinęs, Vaidevutis šį kraštą protingai ir ramiausiai valdė, jokių žygių į kaimynines tautas neleides ir jokių iš jų nepatyręs nepatogumų".

Vaidevučiui mirus, pagal ERAZMĄ STELLA, keturi jo "sūnūs" /tos pat tikybos "dvasios broliai", tos pat tėvynės "sūnūs"/ varžėsi dėl valdžios ir sukėlė daug tarpusavio kovų. Pagaliau "vyriausią sūnų" LIT-ALANĄ, iš motinos a l a n o s gimusį /t. y. kilusį iš a l a n a n ų arba g-alanų, galindų/tautos, trys jaunesnieji iš motinos p r ū s o s /t. y. p-rūsėnų tautos/ gimę, privertė pasitraukti su jo alanais į senąsias alanų žemes, kur jie būtų pasivadinę lit-alanais /lifanais, lietuviais/. Likę 3 broliai pasidalino Bo-Rusiją: jų tautų vardai nuo jų vardų buvo POMERAMAS /Pomeranija/, GALINGAS /Galicija/ ir NATANGAS /Natangija, arba Rytprūsiai/.

Petras DUSBURGAS mini dar "9 brolis" iš Švedijos arba Gotijos, kurie buvo vadinami G a m p t a i /Guptai/ kurie buvo šviesiaplaukiai ir savo laiku valdė net Indiją/ ir Hugoną, vadintą P o t y r e, kurie "kovoję" prieš prūsus /t. y., nenorėjo pripažinti vyriausios valdžios/. Krašto padalinimas įvykęs 573 m. po Kr., į 12 atskirų sričių /Trojos tradicija/, kurias valdė atskiri "broliai" valdovai, gimę nors ne iš tos pat tautos /valstybės/, bet priklausa tai pačiai "motinai" /tėvynei, Gemaliai Šventai, arba Juodajai Madonai - jos ženklą ant atlapo nešioja ir Walesa, gal ir nežinodamas ką tai reiškia: "Natione polonus, patriae lituanus- aistis/.

VAIDEVUTIS buvęs pirmas, ir gal paskutinis, v i s ų p-rūsėnų karalius. Tačiau daug vėliau /8-me š. po Kr./, p-rūsėnai apvaldo net ir G a r d e r i k e s /Gardino rikijos, su Gardino arba Kijevu sostinė/ imperiją- Nuo At-

lanto iki Kaspijos jūros. Tada prasidėjo ne Aukso, bet Sidabro amžius Pabaltjyje/ vėliau matysime kodėl- iškilo

Frankų imperija su Karoliu Didžiuoju/. Taigi, tik GARDERIKĖS laikais ir vėl sujungiami v i s i r u s e n a i /vėliau iškreipti į p-rūsus ir rusus/.

5. Krivių Krivaitis, arba Šventėvis, PRUTENIS/521-600 m. po Kr./.

Sakoma, kad kuomet Prutenis ir Vaidevutis 514 m. atvykę į prūsų kraštą /prieš tai vadintą Ulmingiją/ sušaukė protingiausius vyrus ir nusprendė išsirinkti bendrą valdovą, visų balsai pirmiausia nukrypo į PRUTENI. Tačiau šis atmetė pasiūlymą, pasiteisindamas, jog esąs pasižadėjęs dievų /deivių/ tarnybai. Vieton savęs jis pasiūlęs išrinkti savo "brolį" /tos pačios tėvynės, bet ne tos pačios tautos - kaip latviai ir lietuviai, ar prūsai/ VAIDEVUTį. Taip Vaidevutis pasidarė visos prūsų tautos karaliumi / kunigu, kunigaikščiu, viešpačiu / ir buvo vainikuotas 521 m. po Kr., taigi, truputį ankščiau už Mindaugą...

Tačiau visa tauta su naujuoju karaliumi, aukščiausiu valdovu po dievų tuojau pripažino PRUTENI, kuris Krivių Krivaičio titulu pasižadėjęs būti tarpininku tarp tautos ir Dievo /Praamžiaus/, be kurio valios niekas neprivalo būti daroma. Jis gi, iš savo pusės, paskatino juos, kad niekam netarnautų ir duoklės nemokėtų, o tik l a i s v i būdami, savo deivių-valdovų klausytų ir jiems priklausančias aukas aukotų. Tuomet dvasiškija buvo vyriausia valdžia, su Krivių Krivaičiu, kaip šiandien kad Popiežiumi./.

Tuo būdu, kaip minėjome ankščiau, PRUTENIS visuose prūsiose įvedė dvasiškį /deivių/ valdžią- t e o k r a t i j a, kuriai pasaulinė vyriausybė /kunigai, kunigaikščiai/ turėjo paklusti. Vyriausią valdžią įkūrus, jis įrengė šventyklą arba R a m o v e su pastatais Krivėms ir Vaidiloms, prie šimtmetinio ažuolo, kuriame stovėjo įkelti vyriausių TRIJŲ DIEVŲ /Deivių-Valdovų/ arba TRIGALVIO atvaizdai - statulos/sakoma, reprezentavę tris liūmus/.

J. J. B.
3 psl.

120 METŲ NUO G. PETKEVIČAITĖS – BITĖS MIRTIES

Gabrielė Petkevičaitė - Bitė gimė 1869 m. III. 18. Puziniškio dvare, Smilgių par., Panevėžio apskrityje. Visuomenininkė, rašytoja, švietėja ir auklėtoja. Gydytojo dukterė, būdama 12-os metų, neteko motinos ir buvo įpareigota globoti penkis jaunesnius broliukus. Taip per visą gyvenimą ji rūpinosi kitais, mažiausia savimi. Jos idealas tapotarnauti tautai, nuskriaustie-

KRISLAI

Gabrielė Petkevičaitė - Bitė

Vagone

Trečiosios klasės vagone pilna žmonių. Mišinys įvairių luomų ir lyčių. Nuo didelės kaitros ir dulkų visų veidai tamsūs, ištižę, apatijos apimti. Vienas kito akyse mato priekaištą: "Kad ne tu, turėčiau geresnio oro kvėpuoti, dabar gi trokštu!"

Tik vieno studento akys spindi jaunumo ugnimi. Jis atneja du kufus ir kaitros, negirdi traukinio dundėjimo, dalijasi su pažįstamais naujai įgytaisiais išpūdziais ir žiniomis.

Sėdinti ties manimi nebe jauna moteriškė smailiai žiūri savo protingomis, ramiomis akimis į jaunikaitį.

Jos nepaprastai jautriame veide abejojimas maišosi su pasigalėjimu.

Man idomu buvo patirti jos mintys ir prakalbinti ją: - Labai man miela matyti tokie jauni žmonės! Juose iš karto matai jaučią širdį, ar pasiseks jiems lygiai su širdimi išsiplėtoti ir protui, tad bus didelis turas tai tautai, prie kurios jie priklauso.

Moteriškė, liūdnai nusišypsodama, atsakė man:

- Iš tiesų, seniau visuomet galima būdavo tikėti, kad iš jaunikaitių prakilniais jausmais taps tokie pat prakilnūs žmonės. Dabartės kitaipyra! Drąsiai galima tarti: toks jaunikaitis paskęs gyvenimo vilnyse. Juo užkūliau būvo pakilęs, tuo žemiau augrims. Būdama gailstingąja sesele prie ligonbučio Peterburge, gerai išsižiūrėjau į šių dienų jaunuo menę. Man rodos, žudo juos per daug didelis pasitikėjimas savo proto jėgomis, Jie, tarytum, baidosi pramintųjų takų. Kiekvienas jaučiasi pašauktas esąs išrasti naujus... ir nors tūkstantys jam šauktų, kad jis klysta, negrįš... ir žadinamas jaunosios širdies karštumo, nepamato, kaip išikinko jungan, kuriame pirmuosius idealus pamina po kojų.

Tai tardama senelė, žvilgterėjo į jaunikaitį, palingavo galva ir liūdnai pabaigė:

- O paskum jie visi tampa vergais... ir dar... kokių moterų!

Vaišnorienė

Traukinys vis beldžia, vis bėga tolyn. Kiekvienoje stotyje draugijos dalis vis mainosi. Vieni išlipa, kiti įlipa. Seniau lipusieji keleiviai jau apsipažino. Šnekasi, tarp savęs, kad ir pavargę; jaunuo menė mėgina pagaliau dainuoti. Viena sena moteriškė smailia, kaip pelėdos nosimi ir tamsiais akiniais turi su savimi butelį; kiekvienoje stotyje prisipildo ji šalto vandens ir vaišina juos visus, kuriuos čia sutvėniaj kelioms valandoms likimas, duklės, kaitra ir bendra lenkų kalba.

Tik mudvi - mudvi šnekavos tarp savęs lietuviškai - nei gaivinančio vandens negaunava, nei meiliųjų žodelių negirdėva.

Moterėlės, kiek galėjo numanyti, buvo smalsios miestietės, jų viena, pritrūkusį kantrybės, atsikėlė ir pasityčiodama pratarė į mudvi lietuviškai:

- Iš kurgi tos lietuviškos atsirado?

- Kas gi tamsta per vieną? Bene nuo pat Varšuvos? - atrėmėva ramiai.

- Aš... aš... - atsako sumišusi, - aš esu lenkė... iš Prienų...

- Lenkė?! Juk Prienai yra Lietuvoje?! O, rasit, sveika esi ateivė, ne vietinė?

4 psl.

gė "Žiburėlio" dr-ją neturtingam jaunimui šelpiti, padėjo organizuoti pirmąjį lietuviškąjį spektaklį Palangoje, 1907 m. buvo pirmojo Lietuvos moterų suvažiavimo Kaune pirmininkė ir Lietuvos moterų sąjungos steigėja. Ilgai gyvenusi kaime ir miestuose, gerai pažino socialinę nelygybę ir tautinę priespaudą. Pati kilusi iš Lietuvos dvarininkų, gerai pažino lenkų panieką lietuviams ir visą gyvenimą kovojė prieš šovinizmą ir žmonių išnaudojimą. Savo raštuose - grožinėje literatūroje, publicistikoje ir specifinėje literatūroje moterų klausimais kėlė humanistines idėjas. Buvo veikli valstiečių liaudininkų partijos narė. Artimai bendradarbiavo su J. Biliūnu, M. Pečkauskaite, P. Višinskiu, rašytoja Žemaitė.

Pirmojo pasaulinio karo metu, kaip reta inteligentė likusi savo apylinkėje, gelbėjo vargstančius okupacijos priespaudoje, padėdavo savo patarimais. 1919 m. kurį laiką mokytojavo Panevėžio mergaičių gimnazijoje. Buvo daugelio organizacijų narė.

Steigiamajame Seime visų partijų atstovų buvo gerbiama ir laikoma aukštu moraliniu autoritetu. Svetimiams vėl užvaldžius Lietuvą, gelbėjo ir slapstė persekiojamus, žydus.

/V. Sruogienė, "Moterys Lietuvos Steigiamajame Seime"/

- Lietuvė...-taisosi, - lietuvė...aš pirmą negėrai pasakiau.

- Jei esi lietuvė, kam gi nelietuviškai kalbi?

- Pas nmus niekas lietuviškai nesneka, ypač Liepųjėje, kur dabar gyvenu. O tamstos argi nemokate lenkiškai?

- Kur nemokėsi! mokama, bet mudvi esava lietuviškos...

Smalsioji, truktelėjusi su paniekinimu pačiais, nusi-grėžė nuo mudviejų. Senutė gi su buteliu ir pelėdos veidu sumurmėjo:

- Dabar išėjo tokia mada... yra tokia draugija, kur lietuviškai tešneka... jie nenori kitaip...

Mudvi, pažinusi paniekinimą, nutilova. Tačiau idomu buvo patirti, iš kur senutė yra girdėjusi apie tą madą ir draugiją...

Ir senutei turbūt, mūsų pagailo. Praslinkus valandėlei, atsigrėjusi į mudvi, prakalbo lietuviškai:

- Gal ir tamstos atsigertumėte?... Priekulės puikus vanduo...

Kad ir labai buvova ištroškusios, nedrįsova gerti iš to butelio, kurio kaklą pirmą, rasit, kokia dvidešimt žmonių buvo apžioję. Pasakiusios senutei ačiū, ėmėva ją meiliai kalbinti. Pasisakiusi savo pavardę: "Vaišnorienė", ėmė ji mudviem aiškinti, kad tai esanti grynai vokiška pavardė:

- "Weischnur". Lenkiškai būtų "bialy sznur", lietuviškai "baltoji virvė".

Su dukrele, rasi dvylikos metų, kalbėjo baisy vokiečių žargonu, su bendrakelioniais - lenkiškai, labai prastai. Iš tų kalbų, kurias iš jos girdėjova, ji geriasiai mokėjo lietuviškai. Paklausiau jos:

- Tamstos vyras yra vokiečių, bet tamsta pati turbūt esi lietuvė?

Stačiai neatsakiusi, ėmė pasakotis esanti "deutch-katolisch", turinti antrąją dukterį gimnazijos septintoje klasėje, o ji pati mokanti tiek kalbų tik "gešeftui". Ji laikanti lietuvių gimnazistus, užtat jos "gešeftas" reikalauja, kad jinai mokėtų lietuviškai.

Idomu mums pasidarė, kaip išrodo Vaišnoraitė, tiek mokslo išėjusi, kad ir tokios motinos dukterė. Ėmėva meilintis prie senės; labai malonėjova, kad ji mudvi pakviestų pas save nakvynės. Girdėdami ją nuolta minint "gešeftą", pažadėjova užmokėti, kiek panprės.

Senė sutiko. Nuvažiavova tiesiai pas ją. Ant slenksčio mus pasitiko vyresnioji dukterė, lenkiškai ir vokiškai daug geriau kalbanti už motiną. Su didele kantrybe taisė ji motinos klaidas. Dukters pasielgime buvo daug rimties ir meilumo. Už motinos šiurkščiuosius žodžius akimis meldė atleidimo. Sakėsi daug dirbanti, duodanti daug lekcijų vaikams, ypač prancūzų kalbos.

- Lietuviškai ar moki? - paklausėva pasilikusios vienos su ja.

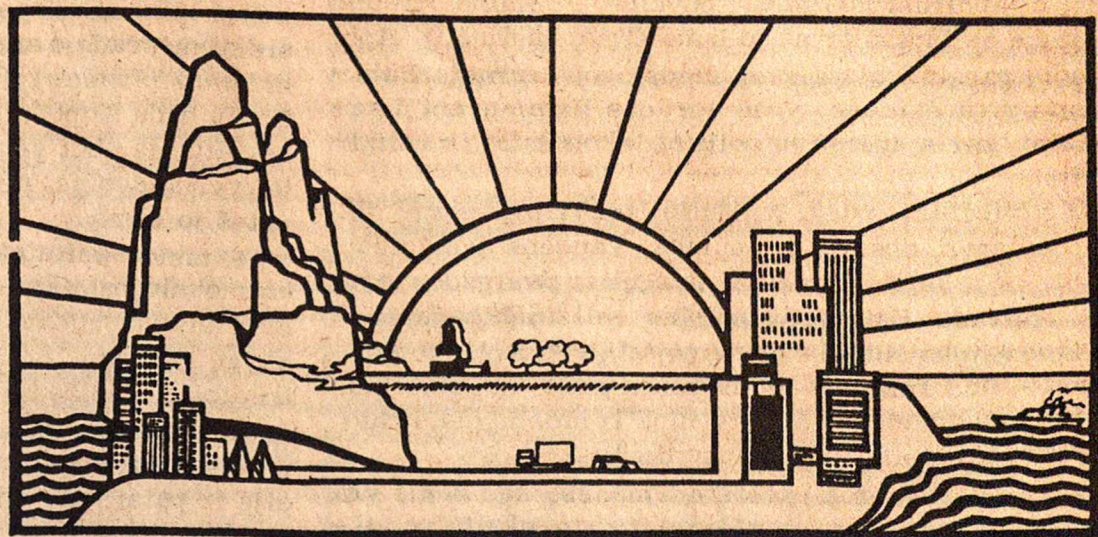
- Moku keletą žodžių, bet kitam kalbant nesuprantu.

- Tai kurios tamsta esi tautos?

- Tautos...tautos... - mikičiojo jinai, - ar aš žinau?

Tėvo tėvas buvo vokiečių, motina lenkė... pagaliau, be ne vistik... - pabaigė ji, mostelėjusi ranka.

Jūs priklausote Kanadai

...o Kanada priklauso jums

Kanada yra jūsų šalis. Kiekviena provincija, kiekvienas miestas, kiekvienas miestelis! Atlanto provincijos rytuose, žavinga valstybinės sostinės sritis, didingieji Rockie kalnai vakaruose ir už jų! Vakarinės sritys. Tai nuostabaus ir natūralaus grožio, pažangos ir paprasto nuoširdumo šalis, su plačiausiom atostogų galimybėmis, kurių neturi jokia kita šalis. Šiais metais susipažinkite ir su kitomis Kanados sritimis!

Canada

TIEK DAUG GALIMYBIŲ

Canadian Government
Office of Tourism

Office de tourisme
du Canada

KAS LAIMĖJO JAV LB KULTŪROS TARYBOS DRAMOS KONKURSO PREMIJAS?

I-oji premija teko Algirdui LANDSBERGIUI už dramą "VAIKAI GINTARO RŪMUOSE".

II-ąją premiją laimėjo Povilas MAŽEIKAS už dramą "APSILANKYMAS".

Premijos bus įteiktos Cleveland'e, gegužės 17 d., dalyvaujant laureatams.

VENEZUELOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "VAIVORYKSTĖ" LAIMĖJO III-ą VIETĄ TARPT. ŠOKIŲ FESTIVALIJE

Š. m. balandžio 5 d. Tautinių Šokių Festivalyje dalyvavo 15 tautybių: Bolivija, Kroatija, Čilė, Ispanija, Graikija, Vengrija, Italija, Latvija, Libanas, Lietuviai, Peru, Portugalija, Baskai, Ukrainiečiai ir Venezuela.

Premijų skirstymo komisija, sudaryta iš folkloro ir baleto specialistų ir kiekvienos tautybės dviejų atstovų, balsavimo keliu paskyrė I premiją vengrams, antrą, atsižvelgiant į "host country" statusą, konkuruojant su lietuviiais, gavo Venezuela, trečią - lietuvių taut. šokių grupę "Vaivorykstė". Lietuvius premijai atstovavo šokis Ma-lūnas, kurį paruošė Aurelija Žalnierūtė de Robertson.

Venezuelos jaunimas dėkoja ne tik savo mokytojui, bet ir klevelandietei Birutei Juodikienei už rūbų paruošimą ir čekigietei Aldonai Veselkienei už rūpestį gaunant ir siunčiant šokių muziką.

Šokių Festivalis buvo nufilmuotas ir bus rodomas šeštadieninėje TV programoje. Aprašymai ir nuotraukos buvo atspausdinti vietinėje spaudoje. Sveikiname.

Supratau, kad sužadinti tautos idėjai neužteks nei valandos nei dienos. Čia būtų darbo keleriems metams. Jai išėjus, pasiskubinau į lovą, nes ryto metą turėjau keliauti toliau. Bet šį kartą atilsio vietoje buvo lemta pataluose blakės. Ilgai besimėtydama išgirdau dar, kaip kitame kambaryje gulėdama vyresnioji Vaišnoraitė klausė motiną vokiškai:

- Mama, kodėl šitos panelės kalbasi tarp savęs lietuviškai?

Ją mutildė rūstus motinos balsas:

- Kusch! Was geht dir an?... Lass mir schlafen!

Blakių išvyta iš lovos, visą naktį išbudėjau ant kietų kėdžių.

Buvau suerzinta. Prasčiausios mintys slinko man galvoje. Atsiminiau daug įvairių atsitikimų, kur iš geriausių norų ir darbų prasčiausios pasekmėse išdygo. Tautiškas mūsų judėjimas išrodė man ne kaip kova su valdžia, bet kaip spyriavimas su mūsų pačių egoizmu. Vaišnorienė stovėjo mano akyse. Mačiau sekančią jos pėdomis eilę mūsų inteligentų, kurių krūtinėje "gešeftas" yra nustelbęs visus gėruosius jausmus.

Laimė tik, kad tokia naktis yra neamžina ir kad sau-lei patekėjus, galima susitikti su žmonėmis, kurių širdis yra pilna... meilės. kuri paapima visa, kas dora, prakilnu, ir šventa.

NE PRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir išsivijoje/Parinko J.P.-lis.

80.000 egz. APIE MOTERS GROŽĮ IR SVEIKATĄ
Karolio Dineikos knyga "Moters grožis ir sveikata" išversta į latvių kalbą ir Latvijoje "Zvaigzne" leidykla išleido jos 80.000 egzempliorių.

TRŪKSTA TRĄŠŲ

Stiprios ir nuolatinės liūtys praeitais metais labai pakenkė derliams. Rašoma, kad dirvoms labai reikalingos trąšos, nes pernykščiai lietūs išplovė visas maisto dalis iš dirvų, ypač nukentėjo kalvotosios vietovės.

ETNOGRAFINIS RENGINYS NIŪRONYSE

Niūronyse, Arklio Muziejaus atidarymo proga buvo surengtas etnografinis renginys "Bėk bėk, žirgeli".

Žiemą buvo surengta 19 a. pabaigos ir 20 a. pradžios respublikos etnografinių zonų važiuojamųjų padargų paroda. Šventės dalyviai pamatė lineikas, bričkas, vežėčias, važius, roges, "rozvalinas", kokiomis važinėta Aukštaitijoje, Dzūkijoje, Žemaitijoje, Suvalkijoje. Ypač būdingus savo etnografiniai gričiai vežimus ir roges atgabeno žemaičiai. Buvo rogių, dailiai margintų važių, užklotų namie austomis gūniomis, paradais. Galima buvo ir pasivažinėti.

Pirmąją žiemos šventės dieną/Kalėdų metu/ Anykščių Kultūros Namuose buvo rodoma dokumentinė kino filma "Ar nuneši mane jauną" pasakojant apie šio Muziejaus iniciatoriaus, agronomo prof. P. Vasiniausko kelionę arkliu po Lietuvą.

Gražiai pasirodė Žemės ūkio Ministerijos liaudies choras "Dobilas".

NORS DERLIUS RŪPI- NETAISO TRAKTORIŲ

Kelmės rajone "Naujo Kelio" kolūkyje dar 5 traktoriai tebestovi dirbtuvėse nepataisyti, nors buvo atiduoti prieš Naujus Metus. Pasirodo, kad remontui reikia 4 komplektų vikšrų, 8 šoninių pavarų komplektų, 8 žvaigždučių.

Ankstesniais metais traktorius suremontuodavo per 20 dienų, o šiemet jau kiek mėnesių tenka laukti!

"Naujo Kelio" kolūkis specializuojasi bulvių auginime. Reikės apšodinti 105 ha, bet tam naudojami 3 traktoriai dar tebelaukia remonto, nes negauti 3 reikalingi komplektai patalysmui. Taigi, "naujuju keliu" — kaip per grūdą...

LIETUVIŲ LIAUDIES DAINYNAS

Leidykla "Vaga" pradėjo leisti "Lietuvių Liaudies Dainyną". Pradeda su vai-

kų dainomis. Jame sudėta 1000 įvairių tekstų ir 336 melodijos. Ši tomų ruošiant teko peržiūrėti apie 12.000 vaikų dainų variantų. Tekstą paruošė P. Jokimaitienė, melodijas — Z. Puteikienė. Įvadinį straipsnį apie vaikų dainų savybes taip pat parašė P. Jokimaitienė.

Vaikų dainos suskirstytos į penkis skyrius: Lopšinės, Žaidimai, Gyvūnijos Apdainavimas, Formulinės Dainos, Erzinimai.

KAUNO CHORAS VENGRIJOJE

Kauno Choras, vadovaujamas Petro Bingelio, sėkmingai gastroliavo Vengrijoje. Vengrams labiausiai patikusios J. Švedo "Tykus buvo vakarėlis", S. Naujaliao ir J. Juzeliūno "Lietuva brangi", A. Bražinsko "Upele, šventoji", V. Švedo "Miško pasaka".

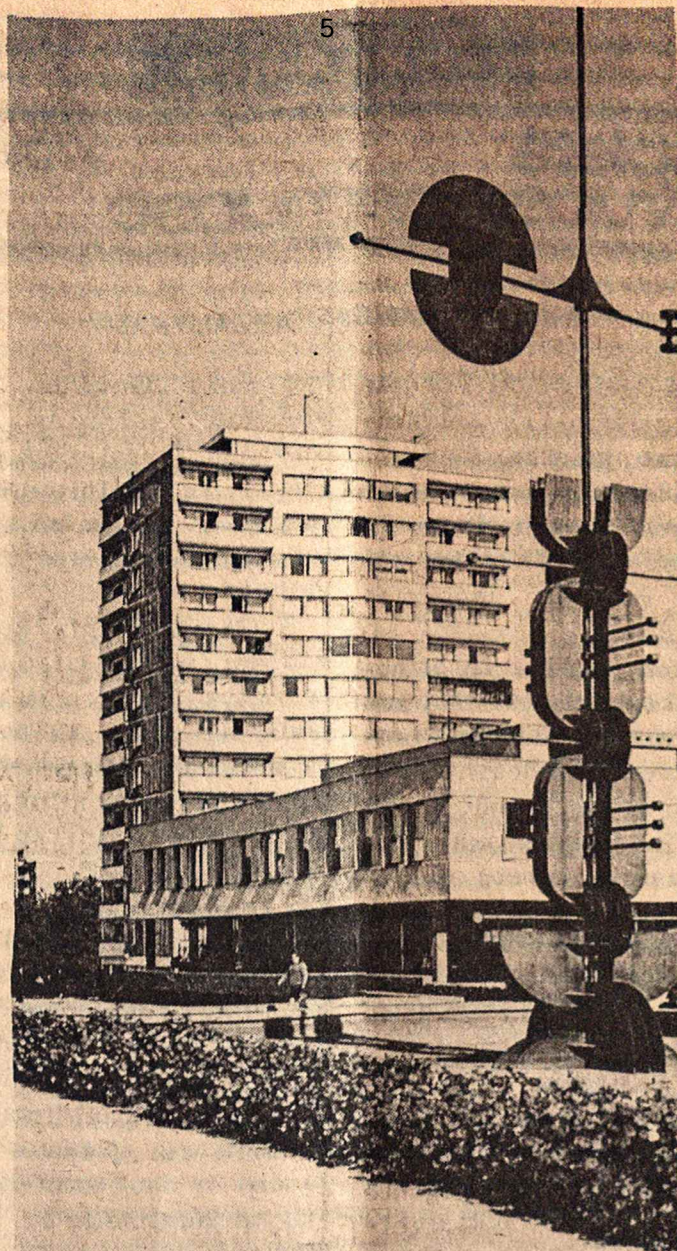
RAŠYTOJOS Gabrielės PETKEVIČAITĖS-BITĖS TĖVIŠKĖJE

Rašytojos ir visuomenės veikėjos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės 120 metų gimimo sukaktį atžymėjo ir Vilniaus spauda. Pastebima, kad jubiliatė buvo ir kovotoja už lietuvių tautos išlaisvinimą ir buvo išrinkta į Lietuvos Steigiamąjį Seimą. Gabrielės Petkevičaitės tėviškėje, tačiau, kaip rašoma "Literatūra ir Menas" žurnale nerodoma pagarba daug nusipelnusiai moterei.

Puziniškyje jos gimtasis namas — senų plytų rūmas — neprižiūrimas, ir, eizėja. Pastatas yra Panevėžio rajone, tačiau šeimininkai — Pasvalio miškininkai. 1973 m., susikūrus Panevėžio gamybiniam miškų ūmonių susivienijimui, logiškai galvojant, namas turėtų priklausyti Panevėžiui. Deja, nutrūko ir iki tol varganai vykęs remontas, buvusi menė virto grūdų sandėliu... Pastatas esąs be priežiūros ir šeimininko, vis iš kultaus langais, ardomas vėjo ir vandens! Pernai Panevėžio rajono vykdomojo komiteto sprendimu minėto susivienijimo direktorius A. Burda įpareigojęs išgelbėti pastatą, užsakyti restauracijos projektą. Dokumentai tam jau paruošti. Kada pradės restauraciją — neaišku.

Žurnale straipsnis baigiamas: "...Pagerbkit, šiuolaikiniai vyrai, čia gimusių ir gyvenusių nestiprią moterį, kuri, pasak Vaižganto, "nudirbo per savo amžių daugiau darbų, negu visos kitos, turėdamos arklio sveikatą".

• Vyrų ir moterų sulygintų teisių krašte, turėtų daug reikėti ir moterų peticija, kad restauracijos darbai pajudėtų į priekį.

Moderniška vėjarodė Vilniaus "Lazdynų" daugiabučių aikštėje. Turbūt tik "nusipelnę" ten pakliūna, nes naujai išleistuose atvirukuose jau nebėra lietuvių kalba paaiškinimų. Vėjarodę sukūrė skulptorius K. Valaitis/.

KAIP IŠLIKTI JAUNAM?

ASA BA

Pirmiausia noriu atlikti... išpažintį... Neturiu netik jokio tos srities daktarato, bet ne paprasčiausio diplomo. Mano diplomai — Melchioro Putelės amžiaus sulaukęs esu ne tik ne plikas, bet ir... ne žilas... Ir veidas raukšlė — mis ne išvogtas. Jaunajai kartai noriu paaiškinti: Melchioras Putelė buvo Lietuvos karikatūristų pamėgtas pensininko amžiaus tipas — mažas žmogelis su didoku pilvu — ku ir tik su vienu ilgu plauku ant plikos galvos ir sunetrumesniu ant... nosies. Kai nuėjau į pensijos įstaigą, kurioje sėdėjo apie 20 luošų, išbalusių ir sulinkusių žmonių su keliais plaukais ant galvos (tuo tarpu mano plaukus kirpėjas dar retina, sakydamas, kad aš dar per daug jų turiu), — visi tuoj sužiuro į mane. O kai pasakiau, kad atėjau pensijos gavimo reikalui... visi iki vieno į mane metė piktus žvilgsnius, iš kurių galėjau išskaityti jų mintis: "Štai ir dar vienas apgavikas kėsina sumažinti mūsų kuklios pensijos išteklius!" O kai nuėjau į įstaigą gauti man priklausantią pašalpą ir pasakiau, kad noriu gauti pinigų už nieką, graži ponitė garsiai nusikvatojo ir pasakė: "Mano mielas jaunas vyre, pinigą turi pats užsidirbti. Tokiems kaip tu mes nieko veltui neduodame. Tik sulaukusieji 65 m. amž. turi tokia privilegija". O kai pasakiau, kad esu to amžiaus, į garsiai suriko: "Vauu!... O kad mano vyras ir aš galėtume išlikti tokios išvaizdos sulaukę 65 m. amž.!". Pasakykite, kur čia yra to viso paslaptis. Mergaitės, atleiskite čia ir pasakykite kiek amžiaus turi šitas vyras". — "Ou, apie 45 ar 48 m!", buvo jų atsakymas. O kai ji joms pasakė, kad esu 65 m. amž., jos sušuko iš nustebimo: "Mes negalime patikėti... mes negalime patikėti... Tai yra neįmanoma!". O pensijos įstaigoj net kelioliką kartų manęs klausė tą patį klausimą: "Ar tu esi tikras, kad tu esi 65 m. amž.?" Ir vis tikrino visą eilę dokumentų. Smagu tai girdėti, bet senatvės atitolinimas turi ir savo kainą — pareikalauja nemaža pastangų.

Pažįstamos ponitės mane nuolat klausinėja, ką aš darau, kad mano plaukai nežili ir veidas neraukšlėtas, kai visų išvaizda yra jau žymiai pasikeitusi: ar aš juos dažau ar esu peruką užsidėjęs ir t.t.? Net ir draugai templa mano plaukus, tikėdamiesi nukelti "peruką"... Ponitės būtinai prašo tą paslaptį pasakyti. Nenoriu tą paslaptį nusiūsti kartu su savimi ir anapus ir todėl mėginu mintimis pasidalyti su interesuotais "Nepr. Lietuvos" skaitytojais. Patarimai ir sąvės apibūdinimas nėra išgalvoti — jie atitinka faktinę padėtį. Patarimai paimti grynai iš mano ir mano draugų patirties. Tačiau neduodu jokios garantijos. Nepasitikintieji gali mano patarimus ramia sąžine numesti į krepšį kaip nevykusį feljetoną. Užtikrinu — dėl to neužsigausiu. Gi abejojantieji — gali pamėginti. Neduodu garantijos, kad jums padės, bet esu įsitikinęs, kad man tikrai padėjo. Manau, kad pakenkti tikrai nepakenks.

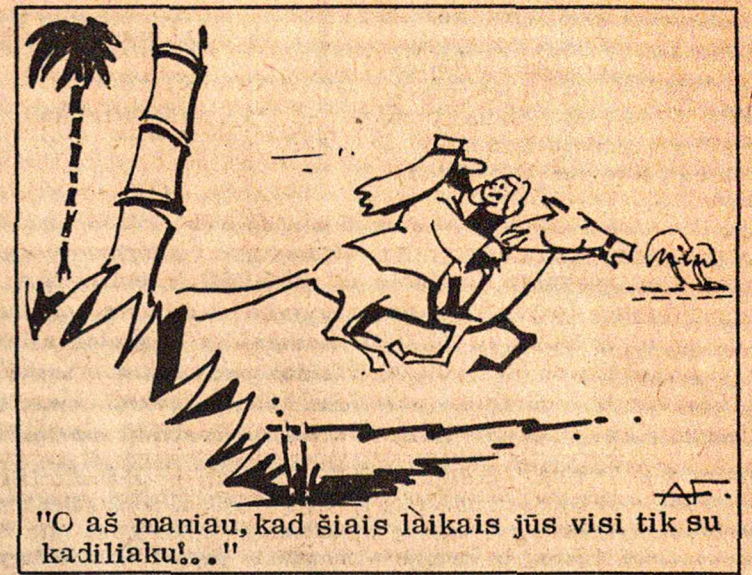
Vis nežinomieji ir televizijos programose dažnai minimi patarimai, mano nuomone yra visiškai teisingi. Reikia vesti tvarkingą gyvenimą. Negirtauti naktimis išgerimų baruose ir paskui nemiegojus eiti į darbą. Negerti

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ — LIETUVIŠKAI

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENA ANTRADIENI nuo 11.30 iki 12v. nakties
PROGRAMOS VEDĖJAS L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P. Q. Tel: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

KREIVI VEIDRODŽIAI

"O aš maniau, kad šiais laikais jūs visi tik su kadiliuku!.."

LIETUVIŲ PATARLĖS ir PRIEŽODŽIAI

- Bus dantys, kurie duoną suvalgys.
- Vienas šerną užmušė, kitas mėsą valgo.
- Dėl ilgo liežuvio ne vieno dantys išgriuvo.
- Meluok melą, išvesk galą — bus tavo teisybė.
- Suko suko, kaip varna prie vištuko.

perdaug kavos — tik 2-3 puodukus į dieną. Daug nerūkyti. Aš esu nerūkantis. Nepavargti. Miegoti nors septynias valandas per parą. Šios taisyklės nėra nesilaikiau. Jei būčiau prisilaikęs, būčiau gal dar geresnių rezultatų pasiekęs. Nesidraskyti ir nesukelti sau nervų įtampos dėl nenatūralaus skubėjimo darbe ar namuose. Nesikrimsti dėl kiekvieno mažmožio šeimoje ar nesėkmės ir padarytų klaidų darbe. Fizinio darbo nedirbantieji turi sportuoti arba kasdien daryti mankštą. Iš savo asmeninės patirties prie to galiu pridėti dar keletą prisilaikytinų taisyklių. Nevartoti stipraus muilo, nes toks perdaug išdžiovina odą, kuri tada pradeda niežėti, mesti raukšles ir pan. Baltarankiams užtenka tik vieną sykį per savaitę muilą veidui naudoti ir būtinai kada reikalinga. Juodadarbiams pagal reikalą, bent galimai mažiau. Gydytojai rekomenduoja "Camay" muilą, bet man jis atrodo persilpnas. Man geriausiai patinka "Dove", kurį ir naudoju. Skutimosi naudoju "Palmolive" kremą. Nusiskutęs, odą reikia gerai su vandeniu nuplauti (be muilo) ir su šlapiomis rankomis pamasažuoti veidą. Valant dantis porą sykių pereiti su šepečiu braukiant ir per dantų smegenis žemyn, o aukštyn (apčią valant), bet ne į šonus. Panašus patarimas tinka ne tik dantų smegenims, bet ir kūno masažui. Čia prisiminti na pagrindinė taisyklė: raumuo negauna darbo, o ypač jei jis visai neliečiamas, — atrofuoja ir kai jis sunyksta, o pradeda raukšlėti. Stengtis nepadidinti svorį, kuriam pasireiškusi oda yra ištempinama, o paskui ji numetus — ji tampa laisva ir susiraukšlėja. Vyresnio amžiaus žmogui yra svarbu galimai daugiau judėti. Dar daug įvairių patarimų būtų galima suminėti, bet tai jau yra knygos apimtį rašiny, bet ne laikraščio. Suminėsiu tik dar plaukų priežiūrą, kurioje turėjau didžiausią patyrimą, kuriuo siūlau pasinaudoti ir mieliems skaitytojams.

Plaukų žilimui ar plikimui yra trys pagrindinės priežastys: 1. Prigimtis. Jei tėvai ar seneliai anksti pražyla ar praplinka, to pat galima laukti ir iš jų vaikų ar anūkų. 2. Gyvenimo įtampa. Dėka jos dažniausia pražyla JAV prezidentai, svarbesnių kraštų ministrai pirmininkai ar užsienio reikalų ministrai ir panašūs. Taip pat — ką nors išrasti, beįstengti mokslininkai ir t.t. Bet ši yra viena iš nesvarbiausių tų trijų priežasčių. Kur kas svarbesnė yra trečioji priežastis — tinkamos plaukų priežiūros stoka. Kai prigimtį pakeisti yra neįmanoma, kai įtampa pasiima savanoriškai (tokiam asmeniui yra svarbiau įeiti į istoriją, negu išlikti jaunu, — tai lieka trečioji priežastis kaip viena, kurią galima "patvarkyti". Jei nevisai ją panai — kinti, tai bent žymiai sušvelninti. Mano motina pražilo sulaukus 60 m. amžiaus. Ji irgi gerai prižiūrėjo savo plaukus. Aš priežiūrą dar patobulinu ir pasiekiau dar geresnių rezultatų. Tikiu, kad ir prie dabartinio mano amžiaus galėsiu pridėti dar keletą metų, kol būsiu baltagalvis senagalvis. Esu įsitikinęs, kad plaukų priežiūrai idėtos pastangos visada pasiteisina, populiariu žodžiu sakant — apsimoka. Dabar apibūdinsiu mano praktikuotą plaukų priežiūrą.

Plaukų ir jų spalvos išlaikymas yra nemažiau svarbus dalykas, kaip išvengimas raukšlių. Pastebėję ateinantį žmogų pirmiausia metame žvilgsnį į jo plaukus ir pagal juos iš karto apibūdiname: "Žiūrėk, koks ten plikis ateina... O va, ten kitas baltagalvis senis"... ir t.t. Tačiau plaukai turi ir vieną plusą: juos galima dažyti; taip pat galima peruką ant galvos uždėti. Tačiau išsižiūrėjus tai galima pastebėti. Įtarimo nėra neišvengiu. Kurį laiką į mano plaukus žiūrėjusios ponitės prisitartina ir išidrasinusios klausia: "Pasakyk, mielas, ką darai savo plaukams: dažai juos ar ką kitą darai? Mes visos ir visi jau žilos ir žili, o pats dar išlaikai jauno žmogaus plaukų spalvą. Kodėl tą svarbią paslaptį nenori ir mums pasakyti?" Siūlau eiti lažybų, bet jos nedrįsta rizikuoti. Dar sykį jos meta žvilgsnį į mano plaukus ir nueina. Nugirsti jų paskutinę ištarę: "Jei sakai, kad nukelti nepasisekė, kad ne perukas, tai... tai turi būti dažyti. Kitaip negali būti"... Dabar keletas žodžių apie pačią priežiūrą.

/ bus daugiau /

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS, JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ A. A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRINKIME KIEKVIENA TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE., 8 VAL. VAKARŲ.

ARBA SKAMBINK MUMS:
Leonui G.: 366-2548 (namu), 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
Donaldui D.: 661-1733.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

14% už 90 dienų term. ind.
14% už 6 mėn. term. indėlius
13% už 1 metų term. indėlius
12% už 3 metų term. indėlius
13% už pensijų ir namų planą
14% už specialias taup. sask.
10% už taupymo saskaitas
6% už čekių saskaitas (dep.)

IMA:

16% už asm. paskolas
15% už mortgicijus

AKTYVAI virs 28 mil. dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir saskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius 14%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn. 13 1/4%
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 12 1/2%
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų 12%
Penktadieniais 10-8	pensijų s-tą 13%
Šeštadieniais 9-1	taupomąją s-tą 10 1/4%
Sekmadieniais 9.30-1	spec. taup. s-tą 13%
	depozitų-čekių s-tą 6%
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 15%
	mortgicijus nuo 14%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal sutaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias saskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

LIETUVIŲ NAMAI

LN VYRŲ BURELIO

VASAROS STOVYKLA

Jau tradicija tampa tai Vyrų Būrelio organizuojama vasaros stovykla bus nuo rugpjūčio 2-15 d. d.

Registruotis prašoma pas B. LAUCI, tel.: 769-1266.

VAIDINA HAMILTONO "AUKURAS"

Gegužės 17 d. Lietuvių Na-

muose Hamiltono Lietuvių Teatras AUKURAS vaidino Birutės Pukelevičiūtės 3-jų veiksmų komediją Antroji Salomėja Painiavose.

LIETUVIŲ NAMAI

PAGERBE MOTINAS

Motinos Dienos proga LN suruošė specialius pietus Karaliaus Mindaugo Menėje. Motinos buvo pasveikintos gėlėmis ir vynu.

• "Atžalynas" dalyvavotau-tinių šokių festivalyje Thur-der Bay, Ont., š. m. gegužės 9-10 d. d., su 32 atžalynie-čiais.

• Toronto Šeštadieninė Mai-ronio Mokykla baigė mokslo metus gegužės 10 d. Iškil-mės vyko Anapilto salėje.

PAMINĖDAMI MIRUSIUS, KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO:

A. a. Kaziui OŽOLUI mirus, draugai, pažįstami ir artimieji giminės savo aukas skyrė Kanados Lietuvių Fon-dui. Prisidėjo: Petras Ožolas - \$ 50; po \$ 20, - Petras Augaitis, Juozas Bersėnas, Mr. & Mrs. D.H. Clarke Armstrong, Mrs. V. Kupetis, J. A. McNamara, Birutė O-žolas; po \$10, - Petras Gulbinskas, Stasys Juknevičius, Martynas Račys, Juozas Tamulionis, K. Lukošius.

VISIEMS DĖKOJAME! K.L. FONDAS

london, ont.

MALONI STAIGMENA

Iš anksto nepaskelbus, sa-kytume pripuolamai, mažoji lietuvių kolonija susilaukė malonios kultūrinės pramo-

gėlės. .. Mat, viena toron-tiškė, gera dailininko Prano GAILIAUS talkininkė ir, at-rod, entuziastinga gerbėja, atsivežė iš Paryžiaus nema-žą jo paveikslų rinkinį ir š. m. gegužės mėn. 3 d. londo-niškiams parapijos salėje surengė parodėlę.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS",
JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK! LIETUVIŲ AA (ALKOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI 119 MIMICO AVENUE Royal York Rd.
ir Mimico Avenue kampas TORONTO 7.30 v.v.
SKAMBINKIT: 487-5591

toronto

popietė saviuose namuose

A. LUKOŠIUS

AUGA IR BUJOJA "ATŽALYNAS"

Prieš dešimt metų Toronte susiorganizavęs antrasis lietuviško jaunimo tautinių šokių vienetas, pasivadinęs "Atžalyno" vardu, tik ką atšventė savo veržlios jaunatviškos veiklos dešimties metų sukaktį.

Keletos veiklių ir jaunų žmonių iniciatyva tada buvo sukurtas šis vienetas. Šian-dieną, švenčiant dešimt metų, ši gausi jaunų žmonių grupė jau tvirtai įsiriškiavusi pačių veikliausiųjų vienetų eilės na.

Ne visiems gal ir žinoma, kodėl organizavosi ši antroji grupė, visai čia pat šalia jau seniai gražiai besireiš-kiančio "Gintaro" Ansamblio? Žinia, kad toli gražu ne visi šios kolonijos lietuviai jaunuoliai galėjo sutilpti "Gintare", buvo pati svarbiausioji priežastis. Netgi ir dabar, jau turint erdves sales, tai būtų neįmanoma, o ką jau bekalbėti apie anuo-met?

Kas besuskaitys ir įvertins, kiek ši energinga jaunų žmonių grupė per šį pirmąjį dešimtmetį turėjo šaunių pasirodymų, čia pat savi-siems, šiuose Namuose, arba ir toli, net kitose valstybėse gyvenantiems tautiečiams bei svečintaučiams?

Su nuostabia energija ir šypsena veiduose jie keliavo toli ir plačiai, perteikdami lietuvišką žodį, dainą, muzi-ką, šokius, jaunatvišką są-moją. Jie sudeda gražiausią švęstų gyvenančių mūsų tautos vaikų auką, nuostabia meile išdabintą vainiką ant mūsų kenčiančios Tėvynės aukuro.

Dešimtmečio pasirodymas — koncertas gausiai susirin-kusiems svečiams įvyko gegužės 2 d., šeštadienį, West Park Secondary School Au-ditorijoje, ICC metų atstu-me nuo LNamų. Kaip ir pri-dera tokiais progomis, čia ir vėl įvairiaspalviai mirgu-liudamos, įmantriai pasiro-dė visos šio vieneto grupės. Matėme keletą ir visai naujų iki šiolei nematytų šokių.

Šioje atžalyniečių šventė-jė, ypač programos atlikė-me, pasigėrėtinai jiems tal-kininkavo kaimyninio Hamil-ton'o populiarusis jaunų mergaičių choras "Aidas",

vad. muz. J. Govėdo. Šiedu vienetai, sakytume, savo amžiumi, jaunatviška ener-gija, ryžtu, tautinio meno pa-mėgimu, yra labai artimi, tarytum tos pačios motinos vaikai.

Keičiasi metai, keičiasi vadovai, mokytojai, o taipogi ir patys šių grupių, kad ir jauni dalyviai. Vieni išau-ga, subręsta, "pasensta", su-kuria šeimas ar kitur persi-kelia, tačiau jų vietas bema-tant užpildo kiti, jauni, gu-vūs ir energingi.

Antroji šių iškilniųjų dalis, Vakarienių-Balius prastdėjo tuojau po programos, didžio-joje LNamų salėje. Čia vyko vaišės, šokiai, sveikinimai, loterija, susipažinimas. Či, oi, kiek čia gražaus priaugančio ir daug kam dar ne-matyto jaunimėlio! Buvau, mačiau, stebėjau, žavėjau-si ir tik galvą lingavau...

Iš pirmųjų šio vieneto or-ganizatorių paminėtini R. Tamulionis, V. Narušis, mok. A. Baubinas, E. Pakštas, S. Šarkutė, vadovė R. Sapjonte-nė. Tėvai, kurie pradėjo šio vieneto organizavimą: K. Asevičius, W. Dauginis, S. Macijauskas, Tėvų K-to p-kė Čiurlienė, p. Poškienė, Krikš-to kūmai — p. Asevičiai, p. Kuzmai, p. Bumeisteriai, p. Skrebutėnai, p. Strazdai.

Pirmoji šio vieneto išvyka svetur, vadovaujant p. Sapi-jonienei ir p. Baubinui buvo į kaimyninį Hamiltoną, o antroji jau ir į šios šalies sostinę Ottawą.

Po kelerių metų ši spar-čiai besiplečiantį vieneto to-limesniam vadovavimui per-ima buvusį Hamiltono "Gy-vataro" vadovės G. Breich-manienės mokinė S. Martin-kučė. Ji ir toliau sėkmin-gai jam vadovauja. Jai išvy-kus taraybos reikalais vie-niems metams į Australiją, "Atžalyną" be mažiausių su-sirukdymų vedė Aldona Zenderienė, jau čia gimusi lietuvė, ir V. Javaitė.

Turėdama gabius, apskur-rius, o svarbiausiai ener-gingus ir pasiūlymus vadov-us ir mokytojus, kurių vos tik pusė čia suminėjau, ši gausi jaunų žmonių grupė gražiai užsirekomendavo ir išėjo į plačiąsias lietuviškos veiklos lankas.

Kaip žinoma, tapytojas grafikas Pranas GAILIUS, mažeikiškis, pasitraukęs iš tėvynės, nuo 1950 m. gyvena ir kuria Paryžiuje. Čia jis studijavęs keliose meno ins-titucijose. Nuo 1955 m. jis net po kelis kartus į metus išstato įvairiuose Paryžiaus salionuose-galerijose savo darbų — aliejaus, guašo bei akvarelinių paveikslų, dažnai susilaukdamas palankaus vertinimo spaudoje. Savo darbų jis yra ruošęs ir Vo-kietijoje.

Dail. Pranas Gailius da-lyvavo su savo parodomis ir Chicagoje. Kai kas tvirtina, kad Pr. Gailiaus talentas ė-mė ryškėti, kai Paryžiuje buvo iškilusi naujoji meno apraiška t a š i z m a s / gal išprancūzų žodžio "la tache" — dėmė/, kurio sąvoka gal aptartų — abstraktinis impres-ionizmas, kylas iš psichi-nio stovio tapybos procese. Todėl dažnokai tokiam sto-vyje pieštame paveiksle ne-

būna kompozicinio centro, tai lyg būtų judesio išpiova, ateinanti iš šalies. Šio meno šakos kūrėjai bedirbdami naudojo ir neįprastų techni-kų, būtent, vietoje dažų ėmė įvairių pastų, dažus dėdavo ne teptuku, bet lašino ant drobės. Atsirasdavo atsitik-tinimai, ne iš anksto numa-tyto planavimai. Tačiau laikų raida lyg rodytų, kad taži-zmas grįžta prie kompozici-nio paveikslų ir daiktų iš-ryškinimo.

Tapytojas Pr. Gailius gal tik pradžioje buvo lyg arti-mesnis faizizmui. Dabar jo paveiksluose, nors juose yra daug laisvų brūkšnių, bet vi-sa tai jau sudedama į pu-siausvyrą bei harmoniją, ki-taip sakant, į kompozicinę sąrangą. Tiesa, tapytojas vartoja daug ir vario raiži-nių atspaudų.

Išstatytoje parodėlėje bu-vo paveikslų serijų, t. y., pa-veikslų, pavadintų metamor-fozėmis, kamer-graviūromis

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROSIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Simon's Travel Service LIETUVA — 11 dienų

Birželio 8 — 22,
Vilnius, Kaunas, Trakai, Druskininkai, Anykščiai, Rumšišės

13 DIENŲ SU GIMINĖM

Gegužės 14 — 28 Gegužės 28 — birželio 11
Liepos 9 — 23 Liepos 23 — rugpjūčio 6
Rugpjūčio 13 — 27 Rugsėjo 3 — 17

Sutvarkome išvykimas vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos
Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius.
Smulkesnių informacijų telrautis:

TORONTO .... tel: (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL .... tel: (514) 669-8834
CHICAGO .... tel: (312) 673-5391 arba 654-4238
TELEX ..... tel: 06-986-766 TOR

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos Nr. 1835961)

V. Bačėnas All Seasons Travel, s.p.

1551 Bloor St. W. Visais keliomis reikalais
TORONTO, ONTARIO, bet kur pasaulyje skambinti
M6P 1A5 tel. 533-3531

ar pan. Yra ir lietuviškomis vieningumą, o tatau jau džiū-temomis paveikslų, tai — "Lie-tuviška suita", "Senovės lie-tuvių šventė sodely". Tačiau, daugias paveikslų buvo visgi abstraktus pobūdžio, sunkiau ten išžiūrimų formų eiliniam stebėtojų. Lietu-viau buvo išigilinti ir dėl prancūziškų paveikslų pava-dinimų. Tačiau paveiksluose "Expression" ar "Tendre soir"/švelnus vakaras/ jau buvo galima išvėgti gilią perspektyvą bei kompozicinį L. Eimantas

edmonton

PAMINĖDAMI MIRUSIUS, KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO

Ilgamečio lietuvių parapijos klebono kun. Izidoriaus GRIGAIČIO prisiminimui, parapijos Komiteto iniciatyva, Jo vardą įrašė Kanados Lietuvių Fonde: parapijiečiai: A. Dudaravičiai — \$50; po 30, — M. Gudjurgienė, P. Šiugždinai; \$ 21, — dr. J. Pilipavičiai; po \$ 20, — J. Karosai, V. Kasperavičiai, A. Mitalai, J. Pasukoniai, J. Popikiai, A. Ru-dinskas, T. Uogintai, M. Urbonai, K. Žolpai; po \$ 10, — ir mažiau: J. Augiai, P. Balučiai, O. Druteikienė, Z. Garbin-čiai, V. Kadžiai, K. Kirdeikienė, M. Andriulevičienė, J. Bajorienė, D. Gudjurgytė, A. Portikas, p. Radžiūnas, G. Zabiela.

VISIEMS DĖKOJAME! K.L. FONDAS

J. ANDRIAUS SUDARYTA LIETUVOS ŽEMĖLAPI
IR IŠLEISTA DEVENIŲ KULTŪROS FONDO, —
KAINA \$6.00 plus .65 c. (persiuntimo iš-laidoms padengti) — GALIMA ĮSIGYTI
SIUNČIANT UŽSAKYMUS ŠIUO ADRESU:

DEVENIŲ KULTŪRINIŲ FONDAS
P. O. BOX 10782
ST. PETERSBURG, FL 33733

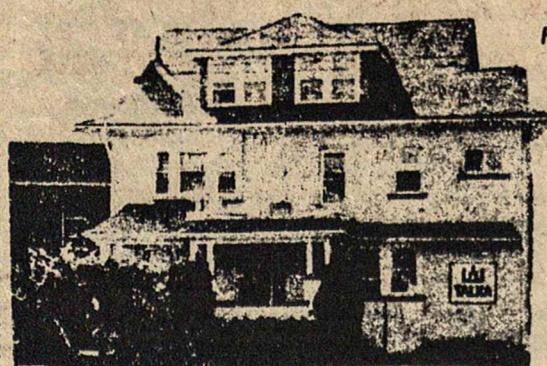
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. East
L8M 1L6
Tel: 544-7125

kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarimais

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaukas 12 1/4%
term. depoz. 1 m. 13%
term. depozitus 3 m. 12%
reg. pensijų fondo 13%
90 dienų depozitus 14 1/2%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 15%
asmenines paskolas 16%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

florida

V.K.
SU AKTORIAIS PRIE
ATLANTO

/tęsinys/

Apie 11:30 val. pasiekiam Klubą. Surasti jį pavyko be nuklydimų. Atvykę, pradėdami ieškoti "plyšio" per kurį galėtume įlysti į vidų, nes niekas mūsų, taip anksti, nelaukė. Virtuvės darbuotojai mus išleido per virtuvę į salę. Salė graži ir pats namas neapšėpęs — baltai dažytas. Kiek palaukus, prisistatė mums Miami šaulių Kuopos pirminkas M. Vitkus, nes šauliai buvo spektaklio organizatoriai. Prasidėjo vėl ta pati "litanija": kavutė, pasirengimas vaidinimui, "kinkų drėbėjimas" ir pusvalandis prieš 3 val. vaidinimas. Žiūrovų prisirinko virš 200. Toks skaičius pas Miami lietuvių skaitomas labai didelis. Vaidinimą publika priėmė labai šiltai.

Po vaidinimo buvo pateikti labai skanūs pietūs. Po pietų vyko šokiai ir žaidimai (gavėnijos). Šokti nemėginau, nes

nesuradau jokios pažįstamos damos. Tik keletas vyrų mane atpažino ir pasidalinome atsiminimais iš senų laikų, kada mindėm Lietuvos žemelę. Vieno iš jų nebuvau sutikęs 48 metus. Tarp kitko, aš jam buvau suradęs žmoną, kadaise būvoję Marijampolėje.

Visi kvietė pavišėti pas juos, bet mano pareigos neleido. Teko tik laukti, kada prisistatys asmuo, kuriam aš paskirtas pernakydyti. Pakliuvau į labai ištaigingą "bungalovą", dantų daktarės esančią Surfside rajone. Poilsis buvo labai reikalingas. Anksti rytą skubėjau prie vandenyno, kurį atradau labai pasiūliauši ir nė gyvos dvasios prie jo. Padariau tik "sveikatos patikrinimą" — pasi- vaikščiojimą ir skubėjau į namus, nes manęs laukė susipažinimas su Miami planu, kad galėčiau vadovauti kelio nei atgal.

Surfside yra toli šiaurėje, o buvau prašytas išvesti į kelią nr. 41, esantį Miami pietuose. Gi į nakvynės vietą buvau nuvestas tamsoje ir klausiau

vadovo komandos? Į dešinę, kairę, tiesiai, štai jau namuose... Tokia komanda girdėjosi per kokią 20-30 mylių kelio. Savo "pasazierams" iš vakaro daviau įsakymą prisistatyti 9:55 val. į mano nakvynės vietą. Visi buvo labai punktualūs, nes žinojo, kad toje srityje esu labai griežtas. Atsisveikinęs su globėjais, pasukau vairą link 41 kelio, nes mano keliauninkai jo pagėidavo. Jis prasideda pietinėje Miami miesto dalyje ir veda į vakarinę Floridos pusės salio krantą ir prie Naples suka į šiaurę prie Ft. Myers, Sarasoto, nuveda į St. Petersburgą.

Šis kelias buvo parinktas, kad galėtume užsukti kumors į Everglade parką, o vėliau į Ft. Myers esantį Edisono muziejų. Tik bekeliaudamas pamatėm, kad mano mašinoje esantys keleiviai yra per daug pavargę, kad įdomesnio pamatytų. Tada be jokio nukrypimo "spaudžiau gazą" tiesiai St. Petersburg Beach kryptimi. Keleivių tarpe grįžtant turėjau visos Floridos lietuvių Bendruomenės pirmininką — K. Gimžauską. Jo, kaip visos apygardos vadovo tikslas buvo susitikti su apylinkių valdybomis, kur yra ir įsteigti naują, kur jos nėra ir skatinti gyvenseną. Gavau vaizdą, kad jis nepaprastos energijos ir sumanus Bendruomenės vadovas.

Džiaugėsi visą kelią, kad ir Miami ant jo užmestos "meškerės" pradėjo kibti Pakeliui teko išgirsti prezidento R. Reagano pašovimą, ir apie tai "išsižioję" klausėmės nuolat kartojamų pranešimų.

Ši išvyka man tik dalinai pavyko. Smagu buvo pabendrauti su aktoriais ir pagyventi juruposčiai. Malonu buvo sutikti žmonių nematytų 30-48 metų. Tikėjau, daugiau pasižvalgyti po naujas vietas, deja nepavyko. Mat vaidinimo salės abiejose vietovėse randasi kaip tik toli nuo vandenyno, o Miami net prastokame rajone. Tenka pasaky-

ti, kad tik išlipusias iš mašinos tris moteris lietuves, "apšvarino". Viena jų, girdėjau esanti J. Pakštienė — Narūnė. Kadangi jos žiedai sunkiai sekėsi numaunami, pirštai buvo sužaloti. Tad partina moterims, lankant Miami, mūvėti didesnes išmėtos žiedus, kad banditas galėtų numauti be sužalojimų.

Bevaikščiojant Surfside gatvėmis pastebėjau, kad visi daugiabučiai turi lentas, kuriose parašyta "vacancy", gi St. Pete Beach visi tokie pat namai turi iškabas "no vacancy". Taigi, nors prie Atlanto vanduo šiltesnis, bet tie kūbiečiai ir juodieji tiek įvairūs turistams baimės, kad pradėjo vengti Miami apylinkių.

montreal

MALONUS SPAUDOS
VAKARAS MINĖJIMAS

Š. m. gegužės mėn. 2 d., A. AV parapijos salėje buvo surengtas daugiau negu tridėšinis "NL" savaitraščio Spaudos Vakarų-Balius; buvo prisiminta ir jo 40-ies metų darbo sukaktis.

Sprogstančių pavasarinių berželių šakelės ir gėlės ant svečių staliukų, malonus oras suteikė visiems atvykusiems savaime lengvą nuotaiką.

Vakara atidarė "NL" Spaudos B-vės Valdybos vicep. visuomeniniams reikalams L. Girinis. Trumpu žodžiu prisiminęs 40 metų tarpe nuėitą laikraščio kelią ir jį redagavusius asmenis, pakvietė prie garbiakalbio organizacijų atstovus, norinčius šį Montrealyje leidžiamą laikraštį pasveikinti.

Sveikintojai iškėlė ne tik aukų, bet pasakė ir nuosirdžių žodžių bei linkėjimų ateities darbams/aukos pašelbtos 8 psl./

Kalbėjo V. Piečaitis-KLB Montrealio A-kės V-bos p-kas, J. Šiaušis - Vilniaus Šaulių Rinktinės Kanadoje p-kas, linkėdamas ir toliau, kaip ir iki šiol "išsididžiai ir drąsiai eiti pasirinkto lietuviško spausdinto žodžio kelyje...". Algis Kličiaus - LITO V-bos p-kas, Br. Staškevičius - KLF fondo atstovas, A. Mylė-L.K. Min daugio Šaulių Kuopos p-kas, sveikindamas linkėjo "neuuilstamo tęstinumo lietuviškojo žodžio tarnyboje". D. nuše Staškevičienė-KLK Moterų D-jos Montrealio Skyriaus vardu iškėlė gražų adresą, papuoštą lietuviška juostele, linkėdama daug darbingų metų puoselėjant lietuvišką mintį.

Turėdamas savo privačią "organizaciją"-verslą, sveikino V. Sušinskas, Automobilų taisymo įmonės savininkas; P. Adamonis - Draudimo Agentūros Adamonis Insurance Agency Inc., linkėjo sėkmės ir ištvermės lietuviško žodžio išlaikyme. /bus daugiau/

Ekonominio Gerbūvio

Ir Nuosmukių Ciklai

/Gražinos DAUKŠIENĖS referatas, perskaitytas po jos mirties KLMK D-jos Montrealio skyriaus susirinkime /tęsinys/

Šis didėjantis prekių pirkimas vėlto New Deal virto Good kelia kainas. Taip pat žymų Deal. Tai buvo stebuklingas vaidmenį vaidina tarptautinės ekonomijos atgimimas. Milprekybos valiutos kurso svyravimas. Pavyzdžiui, kada Amerikos valiuta buvo auksas ir popieriniai doleriai padengti auksu, pinigų padidėjimas rinkoje įvykdavo tikslai kai bu-davo atrandamos naujos auksos kasyklos. 1897 - 1914 m., suradus didelių aukso išteklius Pietų Afrikoje, Colorado, Alaskoje, prekių kainos ir mokesčiai už patarnavimus pakilo 50%.

Šiandieną, žinoma, popierio pinigas nėra padengtas auksu. Rinkos aprūpinimas pinigais nėra apsprendžiamas aukso kasyklų atradimu. Kai val-

džiai reikalingi pinigai, kai Grįžkime vėl prie šiuo meizdas tuštėja, bludžeto deficitas didėja, kai reikalingi pinigai. Dažnai valdžia, neningai užplanuotiems darbams įvykdyti, bendrai kai valdžia nusprendžia išleisti daugiau negu numatoma surinkti iš mokesčių, valstybė skolinasi iš piliečių ir kooperacijų išleisdama rinkon paskolų laktus (bonds). Kartais valstybė spausdina naujų aukso padengtų dolerių. Taip pradeda savo programas, pasiskolinsuktis infliacijos ratas. Unijų lyderiai matydami, kad pragyvenimo kaštai kyla, reikalauja padidinti darbininkams atlyginimus. Biznierių ne daug priešinasi atlyginimo

išvaiduokime, pav., jūs perkate akciją (stock) už \$100.00 ir po metų parduotė už \$109.00. Jūs tiek, kiek persukasi užburtas infliacijos ratas. Yra kraštų, kur varžomas pinigų didinimas rinkoje. Pavyzdžiui, V. Vokietijoje infliacinuostatus jūs turite mokėti cija neprašoka 3%. Tuo tarpu 50% "capital gain", t.y. \$4.50 Kanadoje viršija 10% pajamų mokesčio.

Manoma, kad Kanados infliacija didės, kadangi rinkos o ypač valdžia, peinosi iš inaprupinimas pinigais nuolat fiacijos, kai dauguma nuolat didėja, virš 8% kas metai. "biednėja". Ekonomistai tvirtina, kad Kanados politikos vadovai nieko nedaro infliacijai kontroliuoti. Jeigu mėgintų tai daryti, jie rizikuotų netekti savo politinių pozicijų.

Kai kas sako, kad infliacija gal būt yra politinis dimitas, bet drąstiškai padidinti pajamų mokesčius (income tax), kad padengus valdžios programų kaštus, gali būti politikams dar pavojingesnis negu dinamitas. Tai nėra vienintėlis "raison d'être", kodėl valdžia mažai ką daro prieš infliaciją.

Kai Amerikos prezidentas Rooseveltas paskelbė "New Deal" savo ekonominę programą kovai prieš siaučiamą depresiją, kai įmonės sustabdė masiniai gamybą, sparčiai didėjo bedarbė, kai birža (stock exchange) atsidūrė iki centas. Dėl infliacijos namų bedugnės krašto, kai milijonieriai ir multimilijonieriai žudėsi iš desperacijos — įvyko stebuklas. Patariant garsiajam ekonomistui Keynes: Amerikos valdžia gausiai ap-rūpino rinką pinigais. Roose-

11%. Prie dabartinės infliacijos nepatartina skubėti apmokėti morgičius, jeigu jų nuosimtis yra nedidesnis kaip 11%. /b.d./

"NL" Spaudos Vakaro vienas svečių stalas, iš kairės: — J. Vaitkus su žmona, Pr. Paukštaitis, P. Klezas L. Balaišis, O. ir Leonas Gureckai.

Nuotr.: Thony's Studio

M. PHILIPPE IZZI
Président

SKAMBINKIT:

125¢ kelnes
pristatant
ir atsiimant

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

365-7146
7661-A CENTRALE

365-1143
495-90e rue, Lasalle

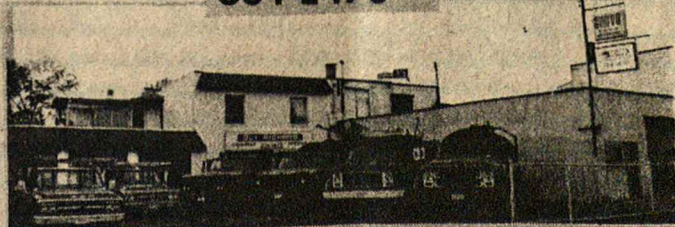
766-2667
2955 ALLARD

GUY RICHARD

ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys Guy RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Namų stogo dengimui ar taisymui skambinkite:

364-1470

Couvertures de tous genres — All kinds of roofing

7725, Georges

LaSalle

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd.
Chat esguay
Tel: 694-4763

5784 Verdun Av
Ver dun, Que.
Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLVČIOS

montreal

"NI" Spaudos Vakaro - Minėjimo metu, 40-ies metų sukaktuvių proga savaitraštį "Nepriklausoma Lietuva" sveikindami, su nuoširdžiais linkėjimų žodžiais, įteikė ir dovanų visa eilė Montrealio organizacijų bei pavienių asmenų:

\$400, - Montrealio Lietuvių Kredito Unija LITAS;
\$300, - Kanados Lietuvių Fondas
\$100, - Adamonis Insurance Agency, Inc.;
\$100, - Auto Body Highlands, sav. V. Sušinskas;
\$ 50, - KLB-ės Montrealio Apylinkė;
\$ 50, - Medžiotojų ir Žvejotojų Klubas NIDA;
\$ 40, - Lietuvių Akademiniis Sambūris Montrealyje;
\$ 40, - L. K. MINDAUGO Šaulių Kuopa;
\$ 40, - NERINGOS Jūrų Šaulių Kuopa;
\$ 40, - K. L. K. Moterų Draugija, Montrealio Skyrius;

Eilė asmenų, atsilankę į Vakara, turėjo progos apsimokėti prenumeratas. Minėjimo proga aukojo:

\$ 40, - Br. Niedvaras; \$ 25, - J. Dainienė; \$ 10, - S. Daukša; o \$ 6, - A. Keblys, Ona Žilinskas, A. Matusevičius, J. Malčius, S. Andraitytė, B. Tamošaitis, A. Brilevičius, V. Gudžinskas, J. Gaurys; po \$ 5, - O. Matulienė, J. Malaiška.

"NL" LOTERIJAI AUKOJO:

Be ankščiau suminėtu, "NL" Spaudos Vakaro loterijai aukojo:
G. Montvilienė - kaišytinė juosta, O. Mylienė-albumą, p. Barisienė - vaza, J. Lekšas - karoliukai ir vyno, p. Mickus - tautinė lėlė, M. Čapkauskas - knyga, St. Reutas - skustuvas.

Po vyno bonką aukojo: P. M. Šulmistras, P. Šulmistras, J. Adomaitis, C. Ambrasas, A. Žiukas, J. Asipavičius, M. Petrauskas, A. Keblys, AV Parapijos Choras, p. Bulka, A. Jonelis, p. Lietuvainkas, p. Čipkus, J. Jocas, J. Dalmotas, P. Paukštaitis, ir 4 bonkos "NL" likučio.

Šampano - p. Malcienė, romo, whisky, brandy ir šiaip kitokio stipresnio gėrimo: E. Paunksnienė, B. M. Kasperavičiai, p. Balaišienė, P. Žukauskas, V. Lukauskas, Z. Valinskas; alaus - V. Markauskas.

Pinigais loterijai aukojo: P. Zizas - \$ 3; po \$ 4, - K. Mickus, Z. Bakaitis; \$ 5, - P. Petrauskas.

Visiems mieliems skaitytojams, taip nuoširdžiai parėmusiems "NL", širdingai dėkojame. "NL",

montreal

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RENGINIAI AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE:

GEGUŽĖS 20 d., 2 v.p.d. SKAIDRIŲ POPIETĖ iš Amerikiečių astronautų skrydžiai. Seselių Namuose.

GEGUŽĖS 23 d., šeštadienį: dail. V. VIZGIRDA - paskaita ir skaidres apie DAILE LIETUVOJE.

Dr. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P. Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON VAISINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS. PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel: 931-4024

ADVOKATAS ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS J. P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 866-2063 866-2064.

ADVOKATAS VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampus 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel: 453-9342

TAUPLYK LITE !

CERTIFIKATAI ..... 15 1/2 %
TERM. INDĖLIAI 1 METŲ ..... 14 3/4 %
TRUMPALAIKIAI INDĖLIAI ..... 16 %
(Minimumas \$ 20.000.)
SPEC. TAUPOMOS SĄSKAITOS ..... 13 1/2 %

MIRUSIEJI:

● AKSTINIENĖ -SIDERA VIČIUTĖ Nijolė, 54 m., staiga ir netikėtai mirė savo bute. Nuoširdi užuojauta šeimai ir artimiesiems. Palaidota per AV parapiją.

GRAŽIAI PAKRIKŠTYTAS MONTREALIO MERGAICIŲ CHORAS

Iškilmingai ir linksmai buvo pakrikštytas Montrealio Mergaičių Choras PAVASARIO vardu.

Svečių buvo tiek daug, kad reikėjo pristatyti kėdžių. Plačiau - kitame "NL" numeryje.

IDOMIOS SKAIDRĖS "RŪTOS" KLUBE

Š. m. gegužės mėn. 20 d., trečiadienį, 2 val. p.p. Aukštinio Amžiaus Klube "Rūta" /Seselių Namuose/ A. MIC-KUS rodys idomias skaidres iš Cape Canaveral, kur matysime vaizdus iš kėletos skrydžių - pakilimų, nusileidimų ir t.t. Kviečiami ne tik nariai, bet ir svečiai.

● GRUODIENĖ Dalia dalyvauja grupinėje dailės parodoje gegužės 21-27 d. d. Old Post Office pastate, 1304 Green Ave., Westmount.

Dalia Gruodienė dailę sudijavo Ontario College of Art 1963 m., Toronte. Vėliau tęsė dailės studijas Concordia U-to Fine Arts skyriuje. Ji dirba tapybos technika, abstrakčiu stiliumi.

Šioje parodoje pasirodo pirmą kartą viešai. Galerija atidaryta iki 6 val. v. Be jos dalyvauja dar 4 dailininkės kanadietės.

● Tėv. J. ARANAUSKO 65 m. amžiaus sukakties pagerbimą rengia NERINGOS Jūrų Šaulių K-pa Montrealyje, AV parapijos salėje po pamaldų, birželio mėn. 7 d.

JONINĖS ir Tėv. kun. kleb. Jono KUBILIAUS PAGERBIMAS

Š. m. birželio mėn. 20 d., sekmadienį, po pamaldų, AV salėje L. K. Mindaugo Šaulių Kuopa rengia tradicines JONINES ir Aušros Vartų parapijos klebono, L. K. Mindaugo Š. K.-posgarbės šaulių 75 metų amžiaus sukakties iškilmingą pagerbimą.

Meninę programą išpildys Aušros Vartų Choro Vyrų Oktetas. Visos organizacijos kviečiamos prisidėti ir visus Montrealio lietuvius šauliai maloniai kviečia dalyvauti.

60.000 DOLERIŲ LIETUVIŠKIEMS REIKALAMS

Kas gi yra tas montrealtiesis, paskyręs lietuviškiems reikalams tokia impozantišką sumą?

Tai Montrealio Lietuvių Kredito Unija LITAS, per savo 26 metų darbo laikotarpį.

Sustojam, pagalvojam ir pripažįstam... Padaryta vienu LITC narių supratimu ir apsisprendimu susijungus į vieną vienetą. Pavieniui nė vienas to nebūtume galėję padaryti.

Daugiausia ištų pinigų buvo paskirta Montrealio Lietuvių Lituanistinei Mokyklai. Toliau - Bendruomenės Jaunimo Stovykla "Baltija" ir įvairios jaunimo organizacijos, jų darbui remti ar atskirtiems projektams. Buvo paremta lietuviškoji spauda, parapijos, Vasario 16 Gimnazija ir kiti lietuviški reikalai, kurių visų čia neišvardinsim. Bendrai tariant, kur reikėjo, kas kreipėsi su lietuvišku reikalu, susilaukė LITC paramos.

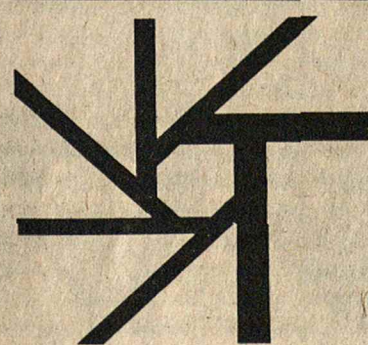
Mes Montrealio lietuviai, daugumoje būdami LITC nariais, tikrai galime didžiuotis savo lietuvišku banku LITU.

Kas svarbiausia yra tai, kad čia LITE patys nariai gavę jiems priklausančius procentus iš likusio pelno gali skirti sumas lietuviškiems reikalams ir už tai niekam kitam nereikia ačiū sakyti.

Tad būti LITC nariu, vesti apyvartą per LITĄ, taupyti ir skolintis LITE šio fakto aktyvumoje yra tikrai prasminga.

Laikydami pinigus kituose bankuose gauname nustatytą procentą, bet bankų pelną dalijasi kiti.

P. Adamonis, LITC Valdybos narys

Tony's Photo Studio

Portraits Portraits
Mariage Weddings
Passeport Passport
Commercial Commercial

Montreal 525-8971
Brossard 678-2951

TONY LAURINAITIS

DĖMESIO ŽUVAUTOJAMS

BASKOTONG EŽERAS - STURGEON LODGE puiki žuvalimo vieta, švarios kabinos, baras, laivai, motorai, žuvelės!

Užsisakykite vietas - STURGEON LODGE
Box 119, R.R. 2
Maniwaki, Que.
Tel. (819) 449-4355.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI. STOGELIAI. APKALIMAI ALUMINIUMU. PLIENU. PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Term. ind. 1 m. .... 14 3/4 %
Certifikatai ..... 15 1/2 %
Spec. taup. s-tg . 13 1/2 %
Taupymo s-tas .... 11 %
su apdrauda iki \$2000.-
Čekių s-tas ..... 6 %

DUODA PASKOLAS

Nekiln. turto, Asmenines ir Prekybines.
Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000.-

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč. 9 - 3	-----
Ketvirtadieniais 12 - 8	6 - 8
Pentadieniais 12 - 6	12 - 6
Sekmdieniais 10:30 - 12:45	-----

SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" NAUJIEMS SKAITYTOJAMS - tik \$10,- METAMS !

Maurice Kaplan Kailių siuvėjas -

• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remdėliuoju
• Siuvu ir perduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

Tél. 288-9646

D. N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal
Tel. 273-9181 ..... Namų: 737-0844

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

PONTIAC • BUICK • ASTRE

* NERIBOTOS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
* NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
* MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!
* UŽEIKITE! ĮŠITIKINKITE!
* PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU
Manager'iu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391